

Bilag 1. Projektbeskrivelser (endelig udg.)

1. Indholdsfortegnelse

Projekt	Side
1.1. Fællessekretariatet	1 - 8
1.2. CUBI	9 - 20
1.3. De blå drenge	21 – 23
1.4. Kvindehus / Kvinder i job	24 – 27
1.5. Træfpunkter	28 – 29
1.6. College Århus	30 – 32
1.7. Højskole	33 – 37
1.8. Lektiehjælp	38 – 39
1.9. Aktiv kunst for alle	40 – 41
1.10. Flere frivillige ledere	43 – 44
1.11. Tekstilværksteder	45 – 46
1.12 "8210 - Rap and dance center"	47 – 50
1.13. Borgerportal	51 – 56
1.14. Boligbold	57 – 58
1.15. Beboeraktive på tværs	59 – 60
1.16. Evaluering og revision af helhedsplanen	61

1.1. Fællessekretariatet

Boligorganisationerne i Århus har længe haft et ønske om et øget samarbejde på det boligsociale område. Det skyldes, at problemerne i nogle boligområder har vokset sig større i løbet af de sidste år, og samtidig er der tendenser til at disse problemer spredes til boligområder, der hidtil har været velfungerende. Der er derfor brug for en fælles og mere effektiv indsats i de problemramte områder, og en øget forebyggende indsats i de områder, hvor der kan opstå problemer på længere sigt.

Derudover er fællessekretariatet også et udtryk for et ønske om et tættere samarbejde med Århus Kommune og andre aktører, der er engageret i de problemramte områder. Århus kommune intensiverer således også sin indsats i de problemramte områder.

Fællessekretariatet er en unik konstruktion, idet samtlige boligorganisationer i Århus bakker op om sekretariatet med både økonomi og arbejdskraft-ressourcer.

Fællessekretariatet etableres i en 5-årig periode fra 2007 - 2012. Sekretariatet dækker som nævnt hele Århus og skal i projektperioden varetage følgende opgaver (ikke prioriteret rækkefølge):

1. Koordinering af den indsats, som varetages af beboerrådgivere og aktivitetsmedarbejdere samt en generel erfaringsopsamling.
2. Dataindsamling/analyse af de enkelte boligområder med henblik på at identificere eksisterende såvel som kommende problemer - samt hvilke initiativer der kunne iværksættes for at løse problemerne.
3. Igangsætte nye initiativer og sikre finansiering af disse/fundraising.

Sekretariatet bemandes med tre fuldtidsansatte medarbejdere. De tre fuldtidsansattes arbejdsopgaver fordeles hovedsageligt således, at de hver får ansvaret for et af de tre ovennævnte arbejdsområder. En af de tre i sekretariatet ansættes som daglig leder af sekretariatet. Det vil også blive sekretariatets opgave, at fungere som sekretariat for Århus Kommunes nuværende koordinationsudvalg, der består af 3 repræsentanter fra boligorganisationerne samt en række repræsentanter fra de kommunale forvaltninger. Derudover skal sekretariatet deltage i den løbende koordinering med Århus Kommune på det boligsociale område.

Koordinering:

En række almene boligorganisationer har ansatte beboerrådgivere og aktivitetsmedarbejdere. Finansieringen af disse medarbejdere sker i dag enten af boligorganisationerne selv eller i samarbejde med LBF og Århus kommune (se tabel). Herudover findes der en lang række initiativer, hvor det er andre organisationer eller kommunen, der er den drivende kraft.

Område	Boligorganisation (afdelinger)	Antal lejemål	Antal beboer- rådgivere
<i>Projekter med bevillinger fra Århus Kommune og/eller Landsbyggefonden:</i>			
Gellerupområdet	Brabrand Boligforening (afd. 3-4-5-6-11-12)	3.721	2
Møllevangen	Boligkontoret Århus m.fl. (13 afdelinger)	Ca. 1.800	1
Herredsvang	AAB m.fl. (9 afdelinger)	1.529	1
Frydenlund	FagBo m.fl. (5 afdelinger)	Ca. 1.125	1
Bispehaven	Præstehaven (afd. 6)	Ca. 890	1
Vejlby Vest	Viby AB (afd. 32)	Ca. 590	0
Trigeparken	Ringgården (afd. 19+20)	Ca. 460	1
Elstedhøj	Århus Omegn (afd. 6)	Ca. 400	0
Rundhøj	AAB m.fl. (4 afdelinger)	395	1
Rosenhøj	Århus Omegn (afd. 2)	849	0
<i>Projekter finansieret af de enkelte boligorganisationer uden tilskud:</i>			
AAB Århus			1
Århus Omegn			1,5
Præstehaven			1
Brabrand Boligforening			2
Højbjerg Andelsboligforening			1
I alt boligsociale medarbejdere			14,5

Det er et fælles træk for alle medarbejdere og aktiviteter i de igangværende projekter, at de sigter mod at hindre yderligere ghettoisering og sikre bedre forhold for de pågældende lokalområder.

Med de mange personer og aktiviteter kan det dog være vanskeligt at sikre en effektiv indsats, og at erfaringer opnået i de enkelte projekter kommunikeres til andre, der kunne have gavn af det (videndeling).

Det er derfor vurderingen, at der er behov for en løbende koordinerende funktion. Målet er at sikre en mere effektiv indsats på de mange områder, hvor lokale indsatser måske tenderer til at overlappe hinanden, frem for at supplere hinanden. For eksempel er der mange aktører der

arbejder med at etablere lektiehjælp i og omkring de problemramte boligområder. Der er også mange idrætsforeninger, som er aktive i boligområderne.

Desuden er der brug for at skabe et fagligt netværk for beboerrådgivere/aktivitetsmedarbejdere, som kan bidrage til faglig udvikling og videndeling.

Det at Århus Kommune i stigende grad fokuserer på de problemramte boligområder og integrationspolitikken, betyder også at det er nødvendigt med et mere tæt og løbende samarbejde både mellem boligorganisationerne indbyrdes og mellem boligorganisationerne og kommunen.

Analyse:

Sekretariatet skal løbende indsamle viden om lokalområderne, for dels at definere problemernes omfang/karakter og dels for at undersøge, hvorledes disse problemer vil udvikle sig over tid.

Målet er naturligvis at forebygge problemer samt sikre, at der sættes ind med de mest effektive redskaber i forhold til problemerne – og i så god tid, at de ikke udvikler sig yderligere.

Målsætningen er derfor, at der opbygges en kategorisering af boligområderne på en skala fra 1 til 4, hvor 1 er problemramte områder og 4 er velfungerende områder.

Der vil både være tale om kvantitative (statistiske og økonomiske) analyser og kvalitative analyser (interviews, fokusgrupper m.m.). Analyserne foretages i samarbejde med de boligorganisationer, som har boliger i det enkelte område. Boligorganisationer har allerede meget viden om problemernes omfang samt hvilke løsningsmodeller, der er mest effektive, men denne viden er endnu ikke samlet ét centralt sted. Det vil blive sekretariatets opgave.

Dataindsamlingen vil være en løbende opgave, som vil kræve væsentlige ressourcer af sekretariatet. Når databasen for de enkelte områder er bygget op, skal den løbende ajourføres, og resultaterne af dataindsamlingen skal formidles til de relevante beslutningstagere. Det vil bl.a. ske i form af en årlig udgivelse med beskrivelser af boligområderne, relevante nøgletal samt de initiativer, som er blevet iværksat.

Når der på baggrund af analyserne igangsættes initiativer, skal sekretariatet følge op på disse, for at sikre at de virker efter hensigten (effektmåling). Sekretariatet skal derfor hele tiden være ajourført med den nyeste viden inden for den brede vifte af boligsociale tiltag.

Der er imidlertid også andre aktører, specielt de kommunale forvaltninger, men også personer der har beskæftiget sig med problemfeltet på den ene eller anden måde i professionel sammenhæng, der har nødvendig og nyttig viden. Således er Århus Kommune allerede i gang med en dataindsamling til en slags "lokalsamfundsprofil". Sekretariatet vil derfor indlede et samarbejde om dataindsamlingen med disse aktører.

Kategorisering af boligområder

Kategori 1	Områder med store problemer, hvor der er behov for en massiv indsats
Kategori 2	Områder der er ved at udvikle sig til et kategori 1 område, dersom der ikke iværksættes en omfattende indsats
Kategori 3	Områder der fungerer godt, men hvor der på enkelte områder er problemer på

	vej, som kræver en målrettet indsats
Kategori 4	Velfungerende områder som kan bidrage til at løse problemer i de andre områder

Igangsætte nye initiativer og sikre finansiering af disse

Der vil som følge af fællesansøgningen være behov for styring og understøttelse af projekterne vedrørende de tværgående fokusområder. Derudover skal de enkelte projekter også koordineres – både de som igangsættes via sekretariatet, og de som igangsættes af eventuelt andre aktører som fx kommunen, foreninger m.m., så der ikke sker unødvendige overlap eller initiativer som "trækker i hver sin retning". Sekretariatet vil derfor få en stor samarbejdsflade til de mange aktører, der er engageret i boligområderne. Sekretariatet vil derudover også kunne bidrage til udarbejdelse af såvel ansøgninger fra enkelte boligafdelinger såvel som større fællesprojekter på bydelsniveau.

Der vil desuden også være en række formidlings – og evalueringsopgaver i forbindelse med projekterne, som skal varetages.

Endelig vil det også blive sekretariatets opgave at bidrage til yderligere fundraising af midler til de problemramte områder i Århus.

Mål og milepæle:

Målene med sekretariatet fremgår af ovenstående, men de kan kort sammenfattes således:

Tiltag	Mål
Koordinering af indsatsen	Skabe et samlet overblik over indsatsen i Århus Sikre at alle initiativer trækker i samme retning Skabe et netværk for beboerrådgivere og aktivitetsmedarbejdere, sikre videndeling samt et fagligt fællesskab og faglig udvikling
Analyse	Skabe et samlet overblik over boligområdernes tilstand Sikre en forebyggende indsats Sikre en effektiv udnyttelse af ressourcerne
Projektstyring og fundraising	Sikre gennemførelsen af de enkelte projekter Hjælpe projekter videre fra idé til handling Sikre økonomiske ressourcer til fremtidige projekter

Milepælene for sekretariatet vil være tæt forbundet med målene ovenfor.

Milepæle 2007:

- Etablering af sekretariatet
- Fællessekretariatet præsenteres for samtlige boligorganisationer i Århus
- Fællessekretariatet forbereder første analyse af boligområderne
- Samarbejdsaftale med Århus kommune udarbejdes

- Fællesansøgning 2 til Landsbyggefonden udarbejdes (frist 1. november)
- Fællessekretariatet deltager i iværksættelsen af helhedsplanen for Gellerup/Toveshøj
- Årlig evaluering

Milepæle 2008:

- Evalueringsprojekt igangsættes
- Hjemmeside for sekretariatet lanceres på borgerportalen
- Fællessekretariatet udgiver første analyse af boligområderne
- Netværk for boligsociale medarbejdere etableres
- Studietur for boligsociale medarbejdere
- Boligsocial konference afholdes
- Overblik over muligheder for fundraising
- Analyse af barrierer for iværksætteri igangsættes
- Årlig evaluering

Milepæle 2009:

- Fællessekretariatet udgiver anden analyse af boligområderne
- Midtvejsevaluering (ekstern)
- Boligsocial konference afholdes

Milepæle 2010:

- Fællessekretariatet udgiver tredje analyse af boligområderne
- Årlig evaluering
- Boligsocial konference afholdes

Milepæle 2011:

- Fællessekretariatet udgiver fjerde analyse af boligområderne
- Årlig evaluering
- Boligsocial konference afholdes

Milepæle 2012:

- Afslutning af helhedsplanen
- Slutevaluering (ekstern)

Organisering:

Der etableres en styregruppe bestående af repræsentanter for boligorganisationerne i Århus. Styregruppen vil have det overordnede ansvar for sekretariatets virke. Lederen af sekretariatet vil have det daglige ansvar.

Derudover indgår Fællessekretariatet som en central aktør i den nye organisering af samarbejdet mellem Århus Kommune og boligorganisationerne (se bilag 5).

Tidsplan:

Tidsplan for sekretariatets arbejde

2007	Etablere sekretariatet Forberede igangsættelse af projekter
2008	Analyser af boligområder forberedes Igangsættelse af projekter Koordinering Fundraising Løbende evaluering Afholde boligsocial konference Studietur for boligsociale medarbejdere
2009	Analyser af boligområder Projektstyring/ledelse Koordinering Fundraising Midtvejsevaluering Afholde boligsocial konference
2010	Analyser af boligområde Projektstyring/ledelse Koordinering Fundraising Løbende evaluering Afholde boligsocial konference
2011	Analyser af boligområder Projektstyring/ledelse Koordinering Fundraising Løbende evaluering Afholde boligsocial konference
2012	Status på projekter - videreførelse eller nedlukning Slutevaluering

Budget

Nedenstående budget for projektperioden omfatter ansættelse af tre sekretariatsmedarbejdere samt etablering og drift af sekretariatet i en 5-årig periode.

Emne	Aktivitet	Beløb
Personale	Ansættelse af tre fuldtidsmedarbejdere og ad hoc assistance	7.400.000 kr.
Husleje	Leje af kontorfaciliteter i projektperioden	500.000 kr.
Etablering	Kontorfaciliteter og indretning af sekretariat	200.000 kr.
Drift	Udgifter til drift af sekretariatet, servicering af projektets parter, kurser, møder, konferencer og kommunikation	2.800.000 kr.
Analyse	Køb af datasæt, særkørsler m.m.	500.000 kr.
Evaluering	Ekstern konsulent til evaluering af projekt, såvel midtvejs som afsluttende	250.000 kr.
Administration	Bogføring, løn, regnskab og revision varetages af en boligorganisation.	350.000 kr.
<i>Udgifter i alt</i>		<i>12.000.000 kr.</i>
Finansiering		
Boligorganisationerne		2.250.000 kr.
Århus Kommune	2 årsværk ifm. analysearbejde	750.000 kr.
Landsbyggefonden		9.000.000 kr.

De medvirkende boligorganisationer vil, udover ovennævnte budget, bidrage på flere områder:

- Fortsat engagement i de eksisterende projekter
- Ledelsesressourcer til politisk styring af fællessekretariat
- Administrative personaleressourcer

1.2. CUBI - Center for Uddannelse, Beskæftigelse og Iværksætteri

Projektet:

CUBI er et tilbud, der supplerer den offentlige indsats indenfor beskæftigelse, uddannelse og iværksætteri. Dette gøres ved at rette en særlig indsats mod grupper, der har været vanskelige at nå via traditionelle initiativer samt de offentlige systemer.

CUBI består af Nyvirk Iværksætterrådgivning og Jobkomiteen, der yder henholdsvis iværksætterrådgivning og jobvejledning. Derudover indgår college Århus et tæt samarbejde med centeret på uddannelsesområdet – men det bliver ikke en del af centeret i økonomisk/regnskabsmæssig forstand. Alle 3 virksomheder/projekter har eksisteret i et par år, og har skabt gode resultater inden for hvert sit område (se nedenfor). Nu samles de 2 projekter i CUBI og placeres på en adresse i Århus Vest. Herfra bliver CUBI ansvarlig for en supplerende indsats i alle udsatte boligområder i Århus. Udgangspunktet for indsatsen bliver – udover den faste adresse – en række træfpunkter ude i boligområderne.

CUBI er et frivilligt tilbud til borgere, der er i besiddelse af særlige ressourcer, men har behov for skræddersyet rådgivning/vejledning, som offentlige tilbud har svært ved at imødekomme.

Sigtet er at danne en koordineret enhed, der tilrettelægger indsatsen samt sikrer kontinuiteten af indsatsen. Herved sikres en fastholdelse af borgeren uanset om resultatet bliver job, virksomhed eller uddannelse.

Der etableres et samarbejde med øvrige tiltag i boligområderne via de lokalt forankrede træfpunkter.

Vision:

At give borgere, erhvervsliv og andre lokale aktører en platform for i et fællesskab, at give et væsentligt bidrag til at udvikle udsatte bydele/indvandrere/personer på overførselsindkomst til bæredygtige og velfungerende lokalsamfund, hvor hjælp til selvhjælp – både i den enkelte familie og i fællesskab – tillægges betydelig vægt.

Hvor den etniske mangfoldighed blandt borgerne inddrages som en positiv inspirationskilde til kreative løsninger indenfor erhvervsudvikling, iværksætteri, beskæftigelse og uddannelse.

Hvor både de overordnede mål sættes og de konkrete løsninger skabes i en anerkendende og værdsættende dialog mellem borgere, erhvervsliv, og andre aktører, herunder offentlige institutioner, boligforeninger, andre foreninger og projekter.

At tage udgangspunkt i anerkendt "Best Practice" og udbrede dette til at dække hele Århus.

Resultater:

Resultaterne for Nyvirks og Jobkomiteens supplerende indsats omhandler kun dokumenterede tal. Da der er tale om "frivillighed" og ingen krav om tilbagemelding til projekterne vil en del af tallene være betydeligt højere.

Nyvirks indsats gennem 2 år:

- 142 nye virksomheder
- 546 personer der har modtaget rådgivning/afklaringsforløb
- 187 indvandrevirksomheder har modtaget rådgivning – ofte mange gange.
- Kvindeinitiativ med foreløbigt 2 konferencer med samlet mere end 250 deltagere.

JobKomité's indsats gennem 2 år:

- 76 jobs
- 200 personer/medlemmer
- Etablering af netværk for højtuddannede indvandrere med 92 medlemmer.
- Kvindeinitiativ
- Rekruttering til job og uddannelse.

Uddannelse:

College Århus er beskrevet i detaljer nedenfor (1.9.). Udover College Århus vil CUBI også arbejde for at få flere ledige i uddannelse. CUBI's mål er imidlertid ikke at etablere et rådgivningstilbud eller uddannelsestilbud men via lokale samarbejder at etablere kontakt til nogen, der kan hjælpe folk i uddannelse. Herigennem sikres, at man har fat i folk, og at der altid motiveres til at folk uddanner sig mest muligt i forhold til deres kapacitet.

Organisering:

Da JobKomité er en del af PS Gruppen, som er en selvejende fond og Nyvirk et firma, er det nødvendigt at etablere selvstændige økonomiske aftaler, hvor der etableres partnerskabserklæringer om CUBI mellem parterne og Fællessekretariatet. Collge Århus indgår en separat samarbejdsaftale med CUBI/fællessekretariatet.

Der etableres en styregruppe for CUBI bestående af:

- 1 repræsentant fra henholdsvis kreds 5 og fællessekretariatet
- 1 repræsentant fra Nyvirk
- 1 repræsentant fra Jobkomiteen
- 1 repræsentant fra College Århus

Tidsforløb:

CUBI igangsættes fra 1. maj 2008 i en periode på foreløbigt 2 år. Indtil 1. maj 2008 er de enkelte deltagere finansieret ad andre veje.

Mål:

Målene for CUBI fremgår af nedenstående tabel.

Mål/Succeskriterier:	1. år	2. år	3. år	I alt
<i>Antal måneder</i>	8	12	12	32
Antal nye virksomheder	25	35	40	100
Rådgivning til indvandervirksomheder og virksomheder i de udsatte bydele– assisterede SMV	50	75	75	200
Antal personer der anvender tilbud - modtager vejledning/ afklaring af Nyvirk	100	150	150	400
Antal personer der anvender tilbud i Jobkomité	250	350	400	1000
Antal personer der bliver selvforsørgende (jobs-/ ledige i beskæftigelse/ Selvbeskæftigelse/ Fritidsjobs/ uddannelse) **	100	200	200	500*
Nye beskæftigelses-netværk udsprunget af projektet	2	3	3	8
Antal tværgående samarbejdsrelationer med foreninger, virksomheder, uddannelsesinstitutioner, foreninger og andre aktører	30	40	50	120

* måltallet er konjunkturfølsomt. Vurderingen er baseret på hidtidige erfaringer med den aktuelle situation med stor efterspørgsel på arbejdskraft.

** Det er ikke på nuværende tidspunkt en klar beskrivelse af hvorledes man kan opgøre tallene, idet der i den supplerende indsats ikke altid er mulighed (lovligt) for at få oplyst personnumre samt udtrække statistiske oplysninger.

Milepæle:

Der kan foreløbigt opstilles følgende milepæle for CUBI:

- Nedsættelse af styregruppe
- Udarbejdelse af samarbejdsaftaler
- Etablering på fast adresse
- Etablering af træfpunkter i boligområderne og samarbejde med lokale aktører
- 1. Evaluering ultimo 2008

Præsentation af de to aktører i CUBI:

Nyvirk Iværksættercenter - baggrund:

For at sikre gode betingelser for indvandreriværksættere samt øvrige iværksættere på offentlig forsørgelse etableredes Nyvirk Iværksættercenter i 2004 som et forsøgsprojekt hvor iværksættere fra byens udsatte byområder henvender sig med deres iværksætterdrøm. Forsøgsprojektet er finansieret af Urbanprogrammet, Århus Kommune og Integrationsministeriet og løber til udgangen af september 2007.

Nyvirk er en privat lokal virksomhed ledet af personer, der selv er iværksættere og sammen med medarbejderne beskæftiger sig med iværksætteri, arbejdsmarkedsforhold, aktivering samt erhvervs-, forretnings-, og virksomhedsudvikling. Iværksættere opnår på den baggrund en rådgivning med høj grad af troværdighed.

Nyvirk samarbejder med det offentlige system – men de fleste kommer til Nyvirk, fordi de ser det som et brugbart og ubureaukratisk alternativ til den offentlige erhvervsservice og arbejdsmarkedsindsats. Nyvirks tilgang er, at der er muligheder for de fleste mennesker. Tilgangen til rådgivning er den værdsættende metode kombineret med et godt kendskab til erhvervslivet.

Den individuelle personlige iværksætterrådgivning sættes i højsædet og sikrer samtidigt, at det er iværksætteren selv, der gennemgår processen med at udvikle og skabe sin virksomhed.

Nyvirk supplerer den offentlige indsats indenfor iværksætteri. Mange henvender sig også, fordi de gerne bare vil have et job. De får også hjælp, f.eks. i et samarbejde med én af de øvrige partnere og samarbejdspartnere, som ligeledes arbejder med at hjælpe "dem der selv vil". Iværksættercentrets indsats baseres på:

- Forståelse for og indsigt i den kulturelle baggrund.
- Forståelse for at afdække og udnytte enkeltpersonernes ressourcer og stærke sider.
- Personlig og social afklaring og udvikling.
- En særlig indsats overfor indvandrerkvinder.
- Kendskab til de barrierer (lovgivning) der oftest ligger i at starte selvstændig virksomhed for personer, som er på offentlig forsørgelse.
- Kendskab til de barrierer, der er i det danske system, som personer med anden etnisk baggrund skal kæmpe ekstra hårdt for at overvinde.
- Via information og markedsføring at skabe en accept af (bl.a. hos sagsbehandlere), og tiltro til det at blive selvstændig erhvervsdrivende, er en god og farbar vej til selvforsørgelse.
- Et velforankret samarbejde med Århus Kommunes Erhvervsafdeling, Socialafdeling og Beskæftigelsescentre.
- At skabe succes historier der medfører at flere naturligt sigter på at vælge et liv som selvstændig.

Iværksættercentrets medarbejdere har kompetencer til at rådgive mikro-virksomheder bl.a. indenfor:

- Finansiering og drift af virksomheder.
- Økonomi – investering, drift, økonomistyring, regnskab m.v.
- Strategisk sparring vedr. drift og forretningsudvikling.
- Markedsføring.
- Køb og salg.
- Lokalisering.
- International handel. Import/eksport.
- SWOT analyser.
- Tilladelser og godkendelser fra myndigheder.
- Kvalitet og miljø.
- Egenkontrol. Hygiejne og fødevarer.
- Generel strategisk og taktisk sparringspartner.
- Matchning med mentor fra eksisterende virksomheder.

Hvordan supplerer Nyvirks målrettede strategi den brede erhvervsservice?

De fleste generelle tilbud til iværksættere har fokus på teknologi, vækst, vidensvirksomheder og internationalisering og er primært baseret på kursustilbud. Nyvirks udgangspunkt er de mange uudnyttede menneskelige ressourcer, der er i de udsatte boligområder med fokus på den individuelle rådgivning.

Man kan sige, at Nyvirk arbejder med alle dem ”de andre (iværksættertilbud) ikke gider lege med”. Hovedparten af iværksætterne er på offentlig forsørgelse og har ingen eller kort uddannelse. Iværksætternes behov for rådgivning er derfor ofte ”helt nede på jorden” rådgivning.

Nyvirk har et stort dansk/nydansk erhvervsnetværk og et indgående kendskab og nært tillidsforhold til lokale etniske foreninger og projekter. Dette samarbejde er essentielt for løsning af opgaven.

Kunderne hos Nyvirk kommer af egen fri vilje – oftest fordi de har hørt om iværksættercentret gennem deres personlige netværk – den mest udbredte kommunikations- og formidlingsmetode i indvandrerkræde i Århus.

Rådgivning for iværksættere der kommer fra offentlig forsørgelse, omhandler også en afklaring ift. hele familiens situation. F.eks. skal sagsbehandlere tages i ed før start. Ellers er der risiko for at sagsbehandleren fjerner ægtefællens forsørgelse.

Rådgivning:

Der ydes "før-start-rådgivning" i form af ideudvikling, kontaktskabelse, forretningsplan, budgetter, analyser – alt rådgivning har udgangspunkt i individuel rådgivning med udgangspunkt i den værdsættende dialog.

Der ydes "efter start rådgivning" – ofte "learning by doing" – dette er metoden der virker bedst til hovedparten af målgruppen.

Erfaringen viser ligeledes, at der er behov for løbende rådgivning/vejledning/sparring for målgruppen. De assisterede virksomheder er i hyppig dialog med rådgiverne – nogle ugentligt og enkelte dagligt.

Resultater hidtil:

Nyvirk har siden åbning 1. august 2004 og frem til 31. december 2006 medvirket til at starte 138 nye virksomheder, heraf 59 udenfor Urbanområdet. Nyvirk har assisteret ca. 180 indvandreraktiviteter som er i drift, heraf 75 udenfor Urbanområdet.

I perioden har der været mere end 500 "iværksætterkandidater" hos Nyvirk.

Nyvirk har arbejdet med personer fra mere end 50 forskellige lande. Sproget er oftest ikke noget problem, og det meste af rådgivningen gennemføres på dansk selvom rådgiverne dækker sprogene: Urdu, tyrkisk, engelsk, tysk, arabisk, Farsi og skandinavisk.

Målgruppens manglende eller korte uddannelse giver sig udtryk i en lille branchespredning. Derfor arbejdes der målrettet på at udvikle nye ideer og koncepter indenfor de brancher, hvor det ER muligt at starte virksomhed med få kompetencer.

Mere end halvdelen er på offentlig forsørgelse eller uden forsørgelse, heraf er hovedparten på kontanthjælp og har været det i mange år. En stor del er "placeret" i gruppen, der i det offentlige system ikke er vurderet arbejdsmarkedsparate (match 4 og 5).

Metoder:

Metoden og værdigrundlaget i rådgivningen tager udgangspunkt i de anerkendende metoder med den værdsættende dialog i centrum. Mange kommer uden den rigtige ide – og derfor arbejdes der med at afdække interesser, personprofiler, kompetencer og erfaringer med henblik på at udvikle en bæredygtig forretningsidé der matcher personens evner og interesse.

Der trækkes på Nyvirk og rådgivernes egne netværk blandt danske og etniske virksomhedsejere og rådgivere, herunder m.h.p. at sikre mentorbistand til de nystartede.

Mange har været klientgjort og har mistet troen på "systemet" og måske også på sig selv. Nyvirk er ikke en del af "systemet", hvilket i sig selv er et godt udgangspunkt for rådgivningen og fremmer tilliden mellem rådgiver og iværksætter. Der er ikke begrænsninger på, hvor mange timers rådgivning man kan modtage. Den offentlige erhvervsservice tilbyder kun 4 timer. Der ydes den nødvendige individuelle rådgivning – før start, ved start og efter start. Nyvirk hjælper iværksætterne til at få deres eget netværk og trækker hertil, som partner i dette projekt, på de lokale initiativer, offentlige myndigheder og pengeinstitutter som daglige samarbejdspartner.

Nyvirk tilbyder således en supplerende indsats i forhold til det, der udføres i offentligt regi!

Erfaringerne fra iværksætterrådgiverne samles, så de mest effektfulde metoder kan udbredes til resten af Århus. Nyvirk er dog allerede ude i de fleste områder af Århus og får dagligt henvendelser for borgere i alle de udsatte bydele.

Der er gennemført en midtvejsevaluering "Alverdens iværksættere", og der er netop iværksat en større evaluering og perspektivering som er offentliggjort marts 2007. Evalueringen gennemføres med forskere fra RUC som ansvarlige.

Fremtidsperspektiver:

Somalierne og afghanerne udviser stigende interesse for at starte egen virksomhed. Denne gruppe forventes der meget af i de næste 3 år. Dels fordi der er mange, som er udenfor arbejdsmarkedet, og dels fordi specielt somalierne er meget åbne for at drøfte og udvikle ideer og hjælpe hinanden. Noget tyder på en branchespredning, hvor somalierne overtager en del af transportbranchen.

I Århus har der IKKE været tradition for at indvandrerkvinder starter egen forretning. Men der ses en modnings- og udviklingsproces blandt kvinderne, hvor interessen er stor og drømmen om selvforsørgelse er endnu større. Samtidig viser erfaringer fra bl.a. København, at kvinderne planlægger virksomhederne bedre end mænd og dermed opnår mere solide virksomheder. Derfor har Nyvirk netop startet en mobiliseringsproces, hvor kvinder skal motiveres til at se mulighederne i at blive selvforsørgende via egen virksomhed. Der er netop afholdt en konference og messe hvor der kom ca. 200 kvinder, hvilket er 4 gange så mange som forventet. Dette giver et indtryk af, at der er en stor gruppe af kvinder, som skal hjælpes i gang indenfor de næste år. Dette er også i tråd med seneste resultater af forskning fra RUC om etniske kvindelige iværksættere¹.

Medarbejdere i Nyvirk:

Shahid Mahmood:

Rådgivning, vejledning og afklaring til iværksættere, før, under og efter opstart. Deltagelse i informationsaktiviteter, herunder også på træfpunkter når disse etableres. Herudover daglig ledelse af Nyvirk og koordinering af indsatsen. 1.000 timer pr. år.

Steffen Thomsen:

Rådgivning, vejledning og afklaring til iværksættere, før, under og efter opstart. Deltagelse i informationsaktiviteter, herunder også på træfpunkter når disse etableres. Herudover daglig ledelse af Nyvirk og koordinering af indsatsen. Videreudvikling af netværk til danske virksomheder/personer samt myndigheder. 1.000 timer pr. år.

Ekspertter:

Herudover købes eksperter på timebasis.

AD-Hoc medarbejder:

Iværksætterkonsulent med kendskab til administration, bogholderi og budgettering. ca. ½ tid, behovsorienteret.

Fødevarekonsulent Jens Peter Nielsen:

Jens Peter arbejder med fødevarer, Smileys og egenkontrol. Flexjobber ca. ½ tid.

Sekretariatsmedarbejder Abir Abou Kassem (fælles indsats i CUBI):

Sekretariatsarbejde. Modtagelse af kunder, telefon, kalendere, møder og faciliteter. Har ansvar for dokumentation og database samt registrering af henvendelser. Abir skal servicere både Nyvirk og JobKomite på fuld tid.

CUBI konsulent (fælles indsats i CUBI):

En CUBI konsulent der får ansvar for at koordinere indsatsen på træfpunkterne. Han/hun skal sammen med øvrige konsulenter i CUBI sørge for, at borgerne i de forskellige bydele har kendskab til CUBIs indsats samt koordinere, hvem der er på træfpunkterne hvornår. Der findes en konsulent på fuld tid, som har kendskab til både arbejdsmarkedsforhold og iværksætteri.

Budget for CUBI: Se vedlagte budget i bilag 6.

Jobkomite:

Baggrund:

Arbejdsmarkedsindsatsen er i Danmark generelt rettet mod den enkelte ledige og den individuelle handlingsplan. Ledigheden i udsatte boligområder i Århus er af mere kollektivt tilsnit og kræver

derfor mere strukturelle, kollektive løsninger i tillæg til løsningen af de individuelle problemer. Mange ledige i områderne har kompetencer medbragt fra oprindeligt hjemland, men har ikke kunnet overvinde barrierer for at komme ind på det danske arbejdsmarked ved hjælp af de individorienterede metoder.

Med dette udgangspunkt har en større gruppe arbejdssøgende i Århus Vestby etableret en "Jobkomité", som en ligeværdig dialogpartner for myndigheder, virksomheder og organisationer med ansvar for arbejdsmarkedstiltag og beskæftigelse i området.

Projektet opnåede i 2005 at få støtte fra Koordinationsudvalget i Århus Kommune, Urbanprogrammet og Integrationsministeriet og kunne dermed åbne lokaler i Bazar Vest i april 2005.

Jobkomité

Jobkomité er et åbent kontor for de ledige, hvor der er mulighed for med vejledning og støtte at sætte initiativer i gang, finde vej ind på arbejdsmarkedet og blive synlig som ressource. Den ledige kommer af eget initiativ ind på kontoret og deltager i de aktiviteter der foregår og får vejledning til selv at være opsøgende i forhold til arbejdsmarkedet. Jobkomité forsøger at forbedre resultaterne af arbejdsmarkedsindsatsen i bydelen gennem ændrede metoder og tilpasninger til den lokale befolknings forudsætninger og kompetencer.

Jobkomité bygger på en empowerment tilgang, hvor den enkelte ledige mødes med positive forventninger og anerkendelse. Udgangspunktet er de lediges ressourcer og motivation til at komme i gang med uddannelse eller arbejde. Jobkomité er en kollektiv organisering med opbygning af et aktivt netværk i forhold til job og uddannelse.

Jobkomité har nu kørt i to år og har opnået synlige resultater både i forhold til aktive, der er kommet i beskæftigelse eller uddannelse, men også i forhold til dialogen med arbejdsmarkedspolitiske myndigheder i Århus Kommune.

Fokusområder

Jobkomité har et tredelt fokus.

- De motiverede ledige er Jobkomité's primære fokus og ressource
- Virksomheder og uddannelsesinstitutioner
- Beskæftigelsesafdelingerne i Århus Kommune, AF og A-kasser (systemet)

Ledige

Projektet henvender sig til alle jobsøgende uanset etnisk oprindelse. Det vigtige for deltagelse i projekt Jobkomité er den enkeltes motivation til at være aktiv i forhold til egen ledighed eller som ønsker at skifte til et job, hvor de faglige kompetencer kan anvendes, f.eks. fra at være taxachauffør til at bruge sin ingeniøruddannelse.

Målgruppen rummer

- Ledige med længerevarende uddannelse
- Beskæftigede i jobs, der ikke svarer til faglige kvalifikationer

- Ægtefælleforsørgede
- Kontanthjælpsmodtagere
- Dagpengemodtagere

De aktive bruger faciliteterne i Bazaren til jobsøgning, deltagelse i fællesarrangementer s. s. virksomhedsbesøg og rekrutteringsmøder. Kontoret er bemandet, så der er mulighed for vejledning og sparring i processen.

Virksomheder

Rekruttering til virksomheder og uddannelse sker gennem forskellige kanaler

- Direkte virksomhedskontakt med de enkelte ledige som aktive
- Søgning over nettet
- Medlemsdatabase
- Virksomhedsbesøg
- Besøg af virksomheder til rekrutteringsmøder i vores lokaler
- Rekruttering via faglige organisationer
- Uddannelsesrekruttering via skolevejledere i vores lokaler

Systemet

Samarbejde med beskæftigelsescentre og Arbejdsmarkedsnetværket i Århus Kommune, samt AF og faglige organisationer er primært baseret på en fortløbende dialog om samarbejdsflader og direkte dialog med målgruppen, de ledige. Arbejdet foregår

- gennem inddragelse i arbejdsgrupper, hvor spørgsmål om målgruppens interesse i konkrete beskæftigelsesinitiativer bliver debatteret
- gennem tilstedeværelse af repræsentanter fra ovennævnte partnere i formidlings- og dialogarrangementer i Jobkomité rammen
- gennem etablering af konkrete kursusforløb for de ledige

Mobilisering

Det er vigtigt for Jobkomité at være synlig gennem tilstedeværelse i områder, hvor målgruppen naturligt kommer samt opsøgende gennem aktiviteter i lokale etniske foreninger. Viden om, at det hjælper, selv at være aktiv i forhold til jobsøgning og virksomhedskontakt, skal få endnu flere til at tro på, at det er muligt at få en plads på det danske arbejdsmarked.

Derfor er det også vigtigt med fortsat rådgivning af ledige, samt arbejde med etablering af arbejdsgrupper blandt de ledige, målrettet specielle faggrupper, virksomheder o.l.

Rekruttering

Jobkomitéindsatsen overfor virksomhederne skal intensiveres, for at understrege at virksomheder via Jobkomité, har adgang til en stor gruppe af motiverede ledige, som er interesserede i at komme i beskæftigelse. Der vil i den sammenhæng blive arbejdet målrettet på at få et så bredt rekrutteringsfelt som muligt, med inddragelse af mange faggrupper og virksomhedstyper.

Kvalificering

Jobkomité vil bidrage til, at gruppen af ledige bliver opmærksom på de opkvalificeringsbehov, der ligger. Lige så vigtigt er det at Jobkomité kan være med til overfor virksomhederne at sætte fokus på de måske anderledes kompetencer de ledige har med sig, og som kan bidrage til en positiv udvikling i den enkelte virksomhed. Dette arbejde vil foregå i et tæt samarbejde med etablerede uddannelsesinstitutioner og virksomhedsnetværk.

Spredning

Jobkomité vil viderebringe indhøstede erfaringer, som har stor relevans for kommunale og nationale beskæftigelsesforanstaltninger i Danmark generelt. Med strukturreformen er der slået nye streger på danmarkskortet, og i de nye kommuner er der åbenhed for innovative input i forhold til den kommende beskæftigelsesindsats. I kommunerne skal de nye jobcentre implementeres, hvilket i sig selv er en nytænkning af organiseringen. I den forbindelse er det vigtigt at videregive de anderledes erfaringer, der er opnået i Vestbyen i Århus, så der bliver mulighed for at inkorporere også eventuelle kollektive tiltag i indsatsen som supplement og støtte for den individuelle indsats.

Jobkomité i Århus

Jobkomité's primære arbejdsområde har hidtil været Århus Vest, men mange af de samme udfordringer kan selvfølgelig genfindes i en lang række andre af Århus' udsatte boligområder. I Vestbyen har der vist sig mulighed for at sammentænke en række forskellige initiativer under en fælles hat så interesserede ledige her kan få rådgivning og formidling i forbindelse med beskæftigelse, iværksætteri og uddannelse. Jobkomité vil også gerne medvirke til at borgere i andre dele af Århus inddrages, hvilket kan ske gennem træfpunkter i andre udsatte boligområder i Århus.

Perspektiv

Jobkomité oplever en stigende succes, hvor det går hurtigt med at de aktive kommer i ordinære jobs. Konjunkturerne er naturligvis en vigtig medspiller, men ikke mindst i den situation, er det vigtigt med et initiativ der er bindeleddet mellem virksomhederne med behov for arbejdskraft og den ressource gruppen af ledige i området udgør som arbejdskraftreserve.

Intentionen er derfor i en kommende periode at fortsætte med at udbygge det direkte møde med de motiverede ledige i Jobkomité, som et rum der eksisterer udenfor systemet, men i en tæt dialog med systemet. Endvidere vil vi bruge yderligere ressourcer på at opbygge netværk af virksomheder, der ønsker at nyde gavn af en hurtig og effektiv rekruttering.

Et effektiv og fremadrettet tilbud på beskæftigelsesområdet i udsatte boligområder i Århus, kræver at der er en fortsat bemanding til at koordinere, rådgive ledige, lave opsøgende virksomhedskontakt samt være opsøgende i forhold til nye grupper af ledige, være i tæt dialog med systemet samt have fokus på dokumentation og spredning af erfaringer. Derfor vurderes det, at der i en treårig periode fortsat vil være behov for projektansatte til at varetage disse funktioner.

Medarbejdere i Jobkomite

Samlet årlig timetal på projektet: 3264

David Musoke, daglig ledelse af projektkontor.

Opgaver:

- Individuel vejledning og rådgivning af ledige og beskæftigede. Rådgivning retter sig både mod beskæftigelse og uddannelse.
- Støtte til igangsætning og udvikling af kollektive selvorganiserede initiativer rettet mod job eller uddannelse.
- Registrering og opfølgning på indsatsen

Hovedarbejdsplads i Cubi's lokaler, men ligeledes til rådighed på de lokale træfpunkter.

1824 timer/år

Kirsten Baggesgaard Seeberg, projektkoordinering.

Opgaver:

- Brobygning mellem "systemet" og Jobkomite's selvorganiserede aktiviteter.
- Støtte op om de kollektive nyskabende initiativgrupper som udspringer af Jobkomité
- Forankring af initiativet
- Opsamling og formidling af erfaringer

780 timer/år

Svend Aage Møller

- Ledelse og vejledning.

Ansvar for den bredere udadvendte kontakt til øvrige projekter og initiativer i de udsatte boligområder.

360 timer/år

Årlig pulje på 300 timer til kortidsansættelse af projektmedarbejdere

Derudover ansættes fælles med Nyvirk en Cubi-konsulent samt sekretariatsmedarbejder, Abir Abou Kassem.

Budget: Se vedlagte budget i bilag 6.

1.3. "De blå drenge"

– Et fritidsjob hos boligorganisationernes gårdmænd/servicemedarbejdere

1. Indsats

Et gennemgående problem i de problemramte boligområder er, at en gruppe utilpassede drenge laver ballade, hærværk og kriminalitet. En negativ udvikling der skaber øget utryghed blandt områdets øvrige beboere. Drengene klare sig generelt dårligt i skolen, er frustreret, har lavt selvværd og har ikke umiddelbart et afklaret syn på fremtiden. En målrettet boligsocialindsats overfor denne gruppe af børn- og unge er af afgørende for at nedbringe niveauet af hærværk, uro, kriminalitet og lignende. Der er især behov for en indsats der kan motivere drengene til at tage ansvar for sig selv og deres nærmiljø. Dette forudsætter at drengene får nogle rollemodeller ude i lokalområderne.

Rollemodellen i dette projekt er et voksent "praktisk orienteret" menneske, en gårdmand/vicevært, som tager hånd om dem i forbindelse med et fritidsjob-forløb. For at komme i betragtning til et fritidsjob skal drengene indsende en ansøgning. Ansøgerne bliver indkaldt til en jobsamtale sammen med deres forældre. Hvis drengene ansættes som "blå drenge", underskrives en ansættelseskontrakt af de unge, forældrene og boligorganisationen. Der udarbejdes efterfølgende en plan for arbejdet mht. mødetider o.s.v. Drengene får arbejdstøj magen til gårdmændenes.

Formålet med projektet er således, at give drengene et holdepunkt i hverdagen og derigennem en introduktion til arbejdsmarkedet samt inspiration til påbegyndelse af en håndværksmæssig/praktisk erhvervsuddannelse. De blå drenge skal således forbedre deres sociale kompetencer, og så vil de forhåbentligt tage bedre vare på deres eget boligområde, når de er med til at vedligeholde det.

2. Tidsramme

Projektperioden løber i perioden 2008 – 2010 (begge år inklusive).

3. Organisation

Projektet ledes af en styregruppe bestående af en repræsentant fra Boligforeningernes Fællessekretariat, en repræsentant for de involverede boligforeninger og to repræsentanter for gruppen af gårdmænd/service-medarbejdere samt projektlederen. Styregruppen er ansvarlig for, at projektet gennemføres i forhold til projektbeskrivelsen. Projektlederen har ansvaret for den daglige ledelse af projektet.

4. Mål og succeskriterier

Formålet er over en treårig periode at skabe en positiv udvikling for en gruppe af unge drenge i alderen 13-17 år. Målet er at give dem et håb for fremtiden og et mere afklaret forhold til uddannelse og arbejdsmarkedet. Projektet skal være medvirkende til at skabe netværk for de unge på tværs af deres etniske baggrund samt sikre at de unge får noget fornuftigt at give sig til. Projektet skal ligeledes medvirke til at nedbringe niveauet af hærværk, uro, kriminalitet o. lign. I denne forbindelse er det et klart mål, at drengene skal lære at tage ansvar for sig selv og det nærmiljø de er en del af.

Projektet vil konkret arbejde for:

Konkret:

- At minimum 16 unge påbegynder et fritidsjob.
- At minimum 8 fastholder jobbet i mere end et år.
- At de "blå drenge" ikke er involveret i kriminalitet.
- At 80% af drengene gennemfører folkeskolens afgangseksamen

Generelt:

- At de unge så tidligt som muligt får erfaring med at have et fritidsarbejde og med at have tilknytning til arbejdsmarkedet i form af et fritidsjob.
- At de unge lærer at tage ansvar for deres boligområder.
- At skabe mere ro og tryghed i boligområderne.
- At de unge får nogle selvtjente penge mellem hænderne, så de ikke fristes til småkriminelle handlinger.
- At de unge bliver afklaret med deres fremtidige beskæftigelsesmuligheder, og at forældrene involveres i dette valg.

5. Milepæle

2008:

- At der gennemføres en informationskampagne blandt beboerne og blandt gårdmændene om "de blå drenge"
- At styregruppen nedsættes
- At der ansættes 8 drenge
- At ordningen evalueres

2009:

- At der i 2009 ansættes 8 drenge

I projektets første år skal de blå drenge blive kendt som et positivt initiativ overfor unge og deres forældre. De blå drenge skal arbejde for at blive kendt i både lokalområdet og i Århus Kommune. De blå drenge skal udvikle et image, så de unge oplever, at projektet er noget for dem, og så de voksne oplever, at projektet er et seriøst og trygt tilbud til deres børn.

En vigtig milepæl i projektets første fase er dannelsen af et stort og solidt kontaktnetværk samt indgåelse af samarbejdsaftaler med de relevante partnere i projektet. Der skal via informationsbreve, informationsmøder og inddragelsesmøder etableres kontakt til diverse samarbejdspartnere med henblik på samarbejde:

- de unge
- forældre
- beboerne i boligområderne – herunder afdelingsbestyrelser
- boligorganisationer, her i blandt udlejningschefer, inspektører, ejendomsfunktionærer m.fl.

- SSP

7. Budget

Løn	1.336.220 kr.
16 blå drenge i 36 måneder 10 timer/uge*	
Projektleder i 36 måneder 15 timer/uge	810.000 kr.
Ansvars- og ulykkforsikring	69.580 kr.
16 sæt arbejdstøj á 3.200 kr.	51.200 kr.
Sikkerhedsudstyr/regntøj (1000 kr.)	16.000 kr.
Kursusudgifter til gårdmænd	100.000 kr.
Regnskab, økonomistyring og evaluering	50.000 kr.
Formidling (pjece, annoncer og internet)	25.000 kr.
I alt	2.458.000 kr.

De blå drenge aflønnes med 58,00 kr. i timen.

1.4. Kvindehus/Kvinder i job

Indsats:

Der etableres et kvindehus i Århus Vest, som er åbent for alle kvinder uanset etnisk baggrund. Kvindehusets styregruppe og frivillige støttepersoner vil med sin unikke kontakt til målgruppen og alsidige aktivitetsprogram kunne nå en stor del af de kvinder, der ikke deltager aktivt i det danske samfund i dag. Kvindehuset vil være et forum, hvor tværetniske netværk opstår, hvor kvinder fra alle kulturer og i alle aldre kan få oplysning, råd og vejledning om alt fra familiemønstre til kost og motion, ligesom det skal være muligt at søge vejledning, hvis man oplever familierelateret vold eller andre socialt belastende forhold, der ligeledes er med til at bremse den enkelte kvindes deltagelse i samfundslivet.

Der ansættes en projektleder, som kan være tovholder for de mange projekter, som skal igangsættes i Huset – herunder netværksprojektet, der skal styrke kvinders netværk og dermed deres mulighed for at træde ind på arbejdsmarkedet.

Ved at tilbyde kvinder netværk, støtter Kvindehuset kvinder med at integrere sig i det danske samfund gennem øget viden om og kendskab til samfundet.

Ved at skabe debatter og aktiviteter ud fra kvindernes egne ønsker og behov, samt ved at bruge erfarne kvinder med anden etnisk baggrund end dansk og danske kvinder som oplægsholdere og undervisere forventes det, at kvindehuset vil give mange kvinder reelle muligheder for at komme videre i uddannelse og arbejde.

Kvindehuset forventer også at samarbejde med andre organisationer som Århus Kommune, mødrehjælpen, de lokale organisationer og andre frivillige foreninger, men vil også stå til rådighed for andre aktiviteter vedrørende kultur eller dialog om aktuelle problemstillinger i offentligheden.

Med kvindehuset bliver der også adgang til at etablere mentorrelationer for nogle af kvinderne, som har brug for ekstra hjælp og støtte. I Kvindehuset kan venskaber opstå på tværs af generationer og etnisk baggrund.

Kvindehusets brugere kender måske ikke nogle, som kan hjælpe dem og lytte til dem, fordi de måske ikke har noget socialt netværk udenfor deres nære familie. Derfor har de kvinder, som er isoleret i deres lejligheder brug for hjælp.

Kvindehuset kan give isolerede kvinder mulighed for et socialt liv udenfor deres familie, da det for nogle familier i starten er en forudsætning, at der kun deltager kvinder i de udadvendte aktiviteter, som de voksne kvinder kan deltage i. Via (mentor-)netværk, venskaber, oplysning og diskussioner om børneopdragelse og større kendskab til kvinders rettigheder i det danske samfund, kan kvindehuset være med til at forebygge familierelateret vold, tvangsægteskaber og genopdragelsesrejser.

Opsummerende skal Kvindehuset være et hus som:

- tilbyder kvinder netværk, hvori kvinder hjælper hinanden, og

- med støtte fra samarbejdspartnere skaber forståelse for det danske samfunds normer
- Kvindehuset skal være et omdrejningspunkt for konferencer, diskussionsfora, og oplysning, ligesom
- der skal foregå match imellem kvinder i frivillige mentorrelationer efter behov
- Kvindehuset skal også være et fristed for en mangfoldighed af kendte og nye aktiviteter – både i og ud af huset.
- Bryder kvinders isolation fra det omgivende samfund

Organisering:

Kvindehusets har en demokratisk valgt bestyrelse, som blev valgt ved en stiftende generalforsamling for Kvindehuset i april 2007. Bestyrelsen vil blive ansvarlig for Kvindehusets drift. Boligforeningernes fællessekretariat indtræder i bestyrelsen for at bidrage til igangsættelsen og styringen af projekter og aktiviteter.

Til at varetage de daglige opgaver omkring aktiviteter, økonomi og drift ansætter bestyrelsen en projektleder.

Kvindehusets bestyrelse vælger en kasserer, og der vil til projektet desuden blive tilknyttet en ekstern revisor. Ligeledes vil bestyrelsen nedsætte en budgetkomité, med deltagelse af erfarne kvinder fra Zonta og Soroptimisterne, hvilket skal medvirke til løbende at sikre Kvindehuset en stabil økonomi.

Bestyrelsen nedsætter et aktivitetsudvalg, som tager sig af planlægningen af aktiviteter og tilbud til husets brugere, ligesom der udpeges en presseansvarlig. Der kan evt. nedsættes et ad hoc-udvalg til at koordinere enkeltstående arrangementer.

Gruppen bag Kvindehuset består af 13 kvinder med 8 forskellige nationaliteter, som har et stort netværk via arbejde og/eller frivilligt arbejde i Århus, og som har succes i det danske samfund og har ressourcerne til at nå andre kvinder i området. Gruppen har arrangeret fem succesfulde konferencer i området, ved hvilke de ligeledes har samarbejdet med andre foreninger.

Mål:

De målbare mål:

- At Kvindehuset bliver fysisk etableret i et lejemål på ikke under 100 kvm. et centralt sted, det er nemt at komme til for kvinderne i de udsatte boligområder (IHF's Klubhus)
- At Kvindehuset dagligt benyttes af minimum 25 kvinder, flere kvindegrupper og foreninger.
- At Kvindehuset hver måned formår at få yderligere 4 kvinder inddraget i aktiviteterne og således ud af isolation i familien, bl.a. via opsøgende virksomhed i alle udsatte boligområder.
- At hver fjerde kvinde, der er udenfor arbejdsmarkedet, når hun begynder med at komme i Kvindehuset, efter 6 måneder er enten i uddannelse, i arbejde eller på anden måde i gang med aktiviteter, der fører frem til ordinær beskæftigelse evt. i form af fleksjob eller anden afklaring i forhold til arbejdsmarkedet. Dette opnås som en afledt virkning af at bryde isolationen.

Endelig skal de lokale etniske kvindeforeninger have mulighed for at anvende huset som ramme for deres egne aktiviteter i det omfang, det kan passes ind i de generelle aktiviteter i Kvindehuset. Aktiviteterne i kvindehuset vil som udgangspunkt være åbne for alle kvinder og dermed være tværetniske.

For at sikre målopfyldelsen, udpeger bestyrelsen en koordinator for projektperioden.

- Et system oprettes, så brugene af Kvindehuset bliver registreret ud fra et spørgeskema, hvor brugerfrekvensen kan måles og være grundlag for hvilke aktiviteter Kvindehuset vælger at sponsorere.
- Temaaftenerne og konferencerne vil blive evalueret.
- Foreninger i området vil blive registreret og kortlagt.
- Det vil blive dokumenteret, om der er nogle af Kvindehusets brugere, der har valgt at starte en uddannelse i Kvindehusets projektperiode eller er kommet i arbejde.
- Det vil blive registreret, hvilke interesser Kvindehusets gæster har for Kvindehuset.
- Støttemedlemmer og sponserers aktivitet i Kvindehuset (hvad yder de udover penge) vil blive registreret.

Milepæle:

Kvindehuset etableres i 2007.

2007-2008:

1. måned: Den første Kvindekonference, med efterfølgende organisering og etablering af et hus. Parallelt gennemføres enkelte aktiviteter i andre lokaler i nærområdet som øjenåbner for og begyndende rekruttering af kvinder til det kommende kvindehus. Ansættelse af projektleder.

2. måned: Reception og åbent hus, brugere, presse og interessenter, fyraftensmøder med forskelligt tema, fællesspisning. Etablering af kerneaktiviteter – herunder kvindenetværk "kvinder i job".

3. måned: fortsat etablering af kerneaktiviteter og stor fællesspisning. 1. evaluering og videre planlægning af Kvindehusets udvikling. Forbedring af organisering af driften. Justering af budget og evt. supplerende ansøgning af midler. Fyraftensmøder med forskellige temaer.

4. måned: Reception og åbent hus, fyraftensmøder med forskellige temaer.

5. måned: 2. konference og evaluering af aktiviteter etc. Fyraftensmøder med forskellige temaer og stor fællesspisning.

6. måned: Kerneaktiviteter og fyraftensmøder med tema. Weekendkursus i foreningsledelse.

7. måned: 2. evaluering og videre planlægning af Kvindehusets udvikling. Forbedring af organisering af driften. Justering af budget og evt. supplerende ansøgning af midler fra Århus Kommune, Integrationsministeriet og evt. andre.

8. måned: Reception og åbent hus, fyraftensmøder med forskellige temaer.

9. måned: Temaweekend (Invitation til dialog om fremtidens Kvinders behov og Kvindehusets rolle), samt 2. evaluering og videre planlægning af Kvindehusets udvikling. Forbedring af organisering af driften. Justering af budget og evt. supplerende ansøgning af midler fra Århus Kommune, Integrationsministeriet og evt. andre.

10. måned: Den endelige organisationsform etableres (netværk, forening el. lign.), her vil vi bl.a. trække på Kvinderådets og Zontas og deres medlemmers erfaringer og bistand. Der holdes et organisatorisk seminar som led i afklaringen. 3. Kvindekonference og evaluering af projektet.

Budget:

Budget Kvindehuset / Kvinder i job

Etablering

Computer og kontorudstyr	35.000
Husleje, indskud	10.000
Anskaffelser, køkkenudstyr	5.000
Anskaffelser, møbler, sikkerhedsskab mm.	45.000
Alarm	20.000
I alt	115.000

Driftsudgifter 1 år:

Løn, projektleder, incl. Pension, feriepenge og forsikringer	300.000
Løn, aktivitetsmedarbejdere, fra Århus Kommune	260.400
Honorar til foredragsholdere	24.000
Aktivitetsudgifter, temaweekend, køb/leje af udstyr til aktiviteter mm.	72.000
Markedsføring	12.000
Husleje	100.800
Rengøring og bogholderi	54.000
Forsikringer og alarm	6.000
Revisor	6.000
Overhead	120.000
I alt	955.200

Samlet finansiering 2 år:

Driftsudgifter ekskl. kommunale aktivitetsmedarbejdere inkl. projektleder	1.389.600
Etablering	115.000
I alt	1.504.600

Dertil kommer donation af møbler fra Zonta 30.000

1.5. Træfpunkter i boligområdet

Indsats:

I forlængelse af helhedsplanens beskæftigelsesindsats – herunder Nyvirk Iværksætterrådgivning og Jobkomiteen – etableres der et træfpunkt eller træfpunkt i hvert af de udsatte boligområder. Det kan fx være i et beboerhus eller i en centralt beliggende lejlighed. Her vil Nyvirk og Jobkomiteen kunne få en base i boligområderne og på den måde etablere kontakt til beboere, der går med iværksætterplaner eller mangler et job. Derfor skal der være faciliteter til rådighed såsom pc'ere, internet, møbler m.m. I træfpunktet kan Nyvirk og Jobkomiteen skabe et netværk og samarbejde med de boligsociale medarbejdere.

Desuden kan virksomhederne på træfpunktet f.eks. en gang om måneden møde op og rekruttere folk direkte i området hvor folk bor, mødes og færdes. Herved skabes en enkel og overskuelig mulighed for at møde udfordringen med at skabe muligheden for et match mellem arbejdsgiver og arbejdstager på det rigtige tidspunkt.

Træfpunktet kunne samtidig benyttes af andre initiativer, som har et løbende behov for at komme i dialog med borgere samt "rekruttere" deltagere eller informere om initiativer for områdets beboere.

Det direkte samarbejde mellem træfpunkterne og virksomhederne kan efterfølgende give anledning til at der etableres jobmesser indenfor specifikke geografiske områder eller fagområder der har rekrutteringsproblemer. Herved opnås at jobmesser bliver behovsbestemte og får en større effekt.

Derudover kan træfpunktet eventuelt også indgå i et muligt samarbejde med den kommunale beskæftigelsesindsats.

Tidsramme:

4. kvartal 2007	Forberedelse af etablering af træfpunkter i samarbejde mellem Boligforeningernes Fællessekretariatet, Nyvirk, Jobkomiteen og boligorganisationerne
1. kvartal 2008	Etablering af 2 træfpunkter
2. kvartal 2008	Etablering af 2 træfpunkter
1. kvartal 2009	Etablering af 4 træfpunkter
2009	Drift
2010	Drift
1. kvartal 2011	Evaluering

Træfpunkterne etableres over tid, således at erfaringerne fra de første træfpunkter kan bruges i forbindelse med etablering af de næste. I nogle af områderne vil der forholdsvist nemt kunne indrettes et træfpunkt i fx et beboerhus, mens der i andre områder skal indrettes fx en lejlighed.

Organisation:

Det etableres en styregruppe bestående af:

- En repræsentant fra Boligforeningernes Fællessekretariat
- To repræsentanter fra CUBI
- En beboerrådgiver
- En teknisk chef fra en boligorganisation i kreds 5

Styregruppen sammensættes således, at CUBI som skal bruge træfpunkterne i det daglige arbejde, også er med til at præge etableringen af dem. Samtidig er det vigtigt at én som færdes i områderne til daglig (beboerrådgiver) og én med teknisk ekspertise (teknisk chef) er involveret. Træfpunkterne etableres naturligvis i samarbejde med den relevante boligorganisation.

Mål:

- At skabe mere og bedre kontakt med ledige beboere og beboere med iværksætterdrømme.
- At styrke den supplerende beskæftigelsesindsats i boligområderne, hvor målgruppen færdes til daglig.
- At give virksomheder, vikarbureauer og andre aktører mulighed for at møde beboere, der gerne vil i arbejde.

Succeskriterier og milepæle:

- At der medio 2009 er etableret 8 træfpunkter i boligområderne.
- At der i hvert træfpunkt minimum etableres kontakt til én beboer (arbejdssøgende eller iværksætter) ugentligt.
- At der i 2008 er afholdt minimum et arrangement i hvert træfpunkt, hvor relevante virksomheder er repræsenteret, og at dette tal i de efterfølgende driftsår øges til to.

Detaljeret budget for etablering og drift af et træfpunkt 2008 – 2010 (3 år)

Husleje	90.000 kr.
Istandsættelse/renovering	20.000 kr.
Møblering	10.000 kr.
Drift (internet, rengøring, varme, el)	60.000 kr.
Kommunikation/markedsføring	30.000 kr.
Evaluering og Revision	3.000 kr.
I alt	213.000 kr.
Etablering og drift af 8 træfpunkter	1.704.000 kr.

Udgangspunktet er, at træfpunktet kan etableres i et beboerhus eller lign.

1.6. College Århus

– Opkvalificering af unge med flygtninge/indvandrebaggrund fra de problemramte boligområder

1. Indsats

College Århus er et tværinstitutionelt samarbejdsprojekt rettet mod opkvalificering af unge, primært med flygtning/indvandrerbaggrund i Århus Vest og i de øvrige udsatte bydele. En række uddannelsesinstitutioner, kommunale instanser og lokale aktører indgår i et partnerskab, som har til opgave at tilbyde undervisnings- og praktikmoduler i sammenhængende individuelt tilrettelagte uddannelses-forløb, der kvalificerer unge til at gennemføre en ungdomsuddannelse.

Formålet med projektet er at udvikle partnerskab mellem aktører, så de involverede parter laver sammenhængende tilbud. Individuelt tilrettelagte forløb for unge med vejledning og målrettet undervisning i almene skolefag, kombineret med tiltag der øger sociale og personlige kompetencer.

Projektet har følgende delmål:

- At udvikle en bæredygtig samarbejdsmodel mellem aktører indenfor opkvalificerende undervisning og praktikforløb
- At udvikle/afprøve metoder der kan afdække den enkelte unges kompetencer og behov for opkvalificering
- At udvikle/afprøve metoder der fastholder den enkelte unge under hele forløbet frem til optagelse på en ungdomsuddannelse

Forløb i College Århus tilrettelægges af de unge i samarbejde med projektkoordinatoren. Der udarbejdes en uddannelsesplan med udgangspunkt i den enkelte unges kompetencer og behov for opkvalificering. I afklaringen kan indgå sprogtest og afklaring af fagligt niveau i dansk, matematik og engelsk. Den unges generelle situation med hensyn til forhold der har indflydelse på uddannelse afklares og den unges uddannelses- og erhvervsønsker præciseres.

Handlingsplanen kortlægger hvilke kvalifikationer, der skal opnås, og anviser hvordan kvalifikationerne kan tilegnes gennem planlagte uddannelsesmoduler. Hidtil har projektet haft stor succes med sin vejledningsindsats. *College Århus* har i perioden august 2006 – januar 2007 visiteret og vejledt 36 personer med anden etnisk herkomst. 73,8% unge i aldersgruppen 16 – 19 år. 50% påbegyndte efter vejledningen en ungdomsuddannelse, 7% startede på en HF ved VUC, 36% startede på *College Århus'* egne undervisningshold og 7% fik anvist et uddannelsesforløb på Århus Produktionsskole.

Ud fra den indsamlede viden og erfaring har bestyrelsen bag College Århus besluttet, at den fremtidige opkvalificeringen af unge med flygtninge/indvandrebaggrund, skal tage afsæt i en model der tilbyder:

- Opkvalificering for unge mellem 15-25 år (uden alderskrav/dvs. fleksibilitet i forhold til under/over 18)
- Uddannelses tilbud med minimum 10 timers dansk pr. uge
- Uddannelses tilbud med løbende optag
- Undervisning med max 15 elever pr. hold
- Tæt vejledning med fokus på fastholdelse
- Mulighed for aflæggelse af prøver på 9. -10- kl. niveau
- Brobygning til ungdomsuddannelserne og uddannelsespraktik
- SU-berettiget eller mulighed for kontanthjælp
- Mulighed for at kombinere College Århus-undervisning med fritidsjob eller Produktionskole

Det er besluttet af bestyrelsen, at man vil styrke samarbejde mellem College Århus og VUC, idet man ønsker et struktureret samarbejde mellem institutionerne. Konkret påtænker man at oprette hold mellem VUC og Produktionskolen, hvor College Århus fungerer som en "catch-up", der kontaktes når de formelle vejledere skønner at en ung er ved at falde fra, eller har behov for ekstra vejledning. *College Århus* vil arbejde for at VUC opretter College Århus hold, så snart der er elevkapacitet til det. Men før elevantallet er stort nok til det, vil de unge blive anvist til de eksisterende tilbud.

2. Målgruppe

Målgruppen er unge med flygtning/indvandrerbaggrund mellem 15-26 år, hovedsageligt fra de udsatte boligområder, men unge med etnisk dansk baggrund kan også omfattes.

Foreløbige erfaringer med College Århus-projektet har vist, at projektet især har henvendt sig til unge ml 16-20 år, samt sent ankomne (dvs. ophold i Danmark i ca. 5 år), og unge som er faldet fra en ungdomsuddannelse og med ønske om hurtig tilbagevenden til uddannelse.

Projektet retter sig mod unge, hvor der er konstateret mangelfulde faglige kundskaber enten ved afgang fra folkeskolen eller ved frafald på en ungdomsuddannelse. Der kan også være tale om lettere sociale og/eller sproglige vanskeligheder. Projektet retter sig mod unge som er motiverede for boglig uddannelse.

3. Tidsramme

Projektperioden løber i perioden medio 2007 – medio 2009

4. Organisation

Bestyrelsen for College Århus har fungeret siden projektet startede i 2006. Bestyrelsen er ansvarlig for, at projektet gennemføres i forhold til projektbeskrivelsen. Boligforeningernes Fællessekretariat indtræder i bestyrelsen. Bestyrelsen indgår et samarbejde med bestyrelsen for CUBI, som College Århus bliver tilknyttet fra 2008. Der er ansat en projektkoordinator, som har ansvaret for den daglige ledelse af projektet.

5. Mål og succeskriterier

Det primære succeskriterium for projektet er, at fremme den sociale mobilitet blandt unge med flygtninge/indvandrebaggrund fra de udsatte boligområder i Århus. En målrettet uddannelsesmæssig indsats overfor målgruppen er nødvendig for at bryde den negative sociale arv.

De konkrete mål pr. år er:

- At 100 unge indgår i et forløb
- At 90 unge påbegynder et uddannelsesforløb
- At 80 unge gennemfører et uddannelsesforløb
- At bidrage til at andelen af etnisk unge i Århus, der gennemfører en ungdomsuddannelse, øges med 5% i perioden 2006 - 2009

6. Milepæle

2007:

At den gode indsats videreføres
At den nye bestyrelse nedsættes
At indsatsen det første år evalueres

2008:

At college Århus tilknyttes CUBI
At der findes finansiering til perioden efter 2009

7. Budget for drift i et år

Løn projektleder	305.000 kr.
Konsulentassistance	100.000 kr.
Drift – ordinære udgifter	75.000 kr.
Drift – ekstraordinære udgifter	150.000 kr.
Lokaleudgifter	60.000 kr.
Regnskab og økonomistyring	10.000 kr.
Formidling og evaluering	10.000 kr.
I alt	710.000 kr.

1.7. Højskole (Fase 1)

Indhold:

Der arbejdes på at etablere en højskole i et af de udsatte boligområder. Gellerup højskole (foreløbig arbejdstitel) skal være en klassisk højskole baseret på grundtvigianske værdier, med det strejf af kulturel mangfoldighed som området repræsenterer. Højskolens naturlige udgangspunkt er de mange forskellige kulturer og ressourcer i de udsatte boligområder i hele Århus, men skolen skal være åben for alle, uanset kultur og religion. Det nye og skelsættende i denne højskole er således kombinationen af en klassisk højskole og et moderne multikulturelt byområde.

Disse boligområder er præget af en mangfoldighed af kulturer, traditioner og sprog. Det er nogle områder i forandring, med meget fokus og mange muligheder. Det er også områder med mange ildsjæle, små og store projekter og aktiviteter. Områdernes særegenhed skal således være fundamentet i højskolen og det, der kan bære konceptet i 'konkurrencen' med alle de andre.

Højskolen skal kunne løse tunge opgaver og være socialt opsøgende, men alligevel også være et spændende tilbud til de ressourcestærke. Højskolen skal på den måde få ideer og kræfter udefra og ind i området/skolen. Højskolen fungerer således som en vidensbank for området og vil dermed også være en kilde til netværksdannelse for skolens elever, lærere og besøgende. De udsatte boligområder rummer mange spændende ressourcer, og en højskole kan på en ny måde synliggøre og udnytte disse ressourcer.

Denne projektbeskrivelse drejer sig primært om fase 1, som er forberedelsesfasen.

Form:

Højskolen skal bygges op omkring 4 grundpiller:

- En klassisk almindennende højskole
- En "arbejdende højskole" som bidrager til de mange projekter i lokalområderne
- En daghøjskole for unge i lokalområderne
- Et fristed for nogle af områdernes familier i form af kortere ophold

Højskolen er tænkt som en klassisk højskole, hvor man bor på skolen i en kortere eller længere periode. Her kan man få mulighed for at få kendskab til forskellige kulturer, religioner, livsvilkår m.m.. Derudover skal en del af fagene primært være bygget op omkring de mange projekter og aktiviteter, der foregår i områderne, da det er det unikke, som skolen kan tilbyde. Eleverne får således en enestående mulighed for at træde ind i et "projektlaboratorium", hvor de gennem undervisningen bliver koblet på konkrete projekter, som de arbejder på gennem hele opholdet. Fagene kan således bygges op omkring projektledelse, kommunikation, samarbejde m.m. På den måde bliver den klassiske højskole også til en 'arbejdende højskole', hvor eleverne udover et øget kendskab til andre kulturer m.m. også arbejder og udvikler sig "ude i den virkelige verden". Dette kan også bidrage til at 'åbne områderne' for omverdenen og synliggøre nogle af de mange positive historier. Der synes at være en tendens til, at især unge mennesker lige nu finder de udsatte boligområder spændende, anderledes og dermed attraktive at engagere sig i.

Derudover er der stor interesse fra diverse forskningsmiljøer for at arbejde i lokalområderne med konkrete forskningsprojekter. Højskolens kan dermed fungere som en vidensbank ved at tilknytte forskning på integrationsområdet til højskolen. Forskningen vil således være placeret tæt på 'virkeligheden' og samtidig være med til at styrke højskolen som institution.

I forlængelse heraf, vil det være oplagt at bruge den viden/ekspertise og de kræfter, der er samlet på højskolen, til at tilbyde kortere kurser for særlige faggrupper, seminarer og foredragsrækker. Højskolen kan således også få en rolle som "laboratorium" eller sparringspartner for folk der arbejder med integration, på forskellig plan og niveauer.

De udsatte boligområder i Århus har mange unge, som har brug for et skub for at komme videre på en uddannelse eller i et job. Derfor skal højskolen også fungere som daghøjskole, hvor der undervises i relevante fag. Dette hænger også sammen med de finansieringsmuligheder, der er for at drive en højskole.

Ligeledes er der i lokalområderne mange (store) familier med sociale problemer (arbejdsløshed, fattigdom etc.), der bor på få kvadratmeter, og som sjældent forlader boligområdet. Disse familier kan i form af et kortere ophold på fx en uge om sommeren få en mulighed for at komme ud af lejligheden/boligområdet og dermed få et tiltrængt pusterum. De voksne kan skabe social kontakt til andre voksne samt få råd og vejledning til at overveje fremtiden – herunder fritidsaktiviteter, uddannelse eller job. Børnene kan samtidig få nogle gode, anderledes og sjove oplevelser sammen med en masse andre børn.

Der er også udtrykt et behov for at få de vanskeligst stillede familier fra området (hvis børn er i farezonen for kriminalitet og som i det hele taget har svært ved at finde sig til rette i det danske samfund) ind på en familiehøjskole, så de via meget tæt opfølgning kan komme på rette vej. Her har de mulighed for i en periode, at trække familierne ud af et dårligt miljø, for på den måde lettere at kunne nå dem og bryde nogle dårlige mønstre.

På den måde kan man skabe et fleksibelt tilbud, der kan rumme/ramme forskellige behov, ønsker for engagement på højskolen og ikke mindst de forskellige muligheder for støtte til/finansiering af forløbet. De emner og områder højskolen vil kunne tilbyde rent fagligt (nævnt ovenfor) hører til dette aspekt, og er afgørende for højskolens eksistens blandt de mange andre tilbud.

Målgruppe:

Højskolens målgruppe bliver, som en naturlig forlængelse af de fire ovennævnte grundpiller delt.

I forbindelse med højskolen som klassisk og arbejdende højskole, er det vigtigt at målgruppen bliver bred, idet den både skal rumme folk/familier fra området, men også tiltrække folk udefra. Det er derfor afgørende, at højskolen ikke får et for snævert socialt fokus, men sørger for at have en profil der i sig selv er spændende. Ellers kan skolens elevgrundlag begrænse dens muligheder for at vokse og etablere sig som institution.

Højskolens anden målgruppe er knyttet til Højskolen som vidensbank, og bliver så institutioner der arbejder med integration (det kunne være kommunen, undervisningsinstitutioner, frivillige

organisationer m.fl.). De vil her kunne bruge den ekspertise, der ligger på området til opkvalificering af personale, sparring på tværs af faggrænser og projekter eller til inspiration.

Den tredje målgruppe bliver lokale beboere fra de udsatte boligområder i Århus, som kan have gavn af et forløb på daghøjskole. Den fjerde og sidste målgruppe er familier – ikke kun fra de lokale boligområder – men også fra andre dele af landet, som har brug for et pusterum på fx en uges tid om sommeren.

Målgrupperne kan opsummeres således:

Grundpille	Målgruppe
Klassisk og arbejdende højskole	Unge og andre fra både Århus og resten af landet, der er interesseret i at deltage aktivt i "laboratoriet", og som søger kompetencer inden for projektledelse, organisation, kommunikation m.m. samt øget kendskab til andre kulturer, religioner m.m.
Vidensbank	Forskningsmiljøer, fagpersoner der arbejder indenfor social- og integrationsområdet m.m.
Daghøjskole	Unge fra Århus som har brug for et forløb på en daghøjskole, for at komme videre i uddannelse eller job.
Pusterum /familiehøjskole	Familier primært fra Århus, men også fra andre dele af landet, der har brug for et pusterum i en kort periode.

Emner og fagområder højskolen vil kunne tilbyde:

- kulturforståelse i bred forstand, herunder tradition og skik, tro og religion, kultur og historik. Kulturforståelsen skal gå begge veje – dvs. at både de etniske danskere og elever med anden etnisk baggrund kan få forståelse for 'den anden part'.
- sprog; dansk, tyrkisk, arabisk og somalisk (mfl.). Der er udtrykt et behov hos mange der arbejder i et flerkulturelt miljø i forhold til at lære sprog, og samtidig er der mange fra området der har brug for danskundervisning. Det ville være ønskværdigt om de to grupper kunne støtte hinanden i denne proces, og dermed få gensidige succesoplevelser i forhold til sprog og udfordringer.
- 'projektmaker'. På baggrund af områdets mange små og store projekter, kan eleverne få indblik i og redskaber til at gennemføre processen 'fra ide til virkelighed', og samtidig få afprøvet deres viden som deltagere i de aktiviteter og projekter, der er i området.
- kreative fag, kost, sundhed og bevægelse – det hele med det eksotiske twist, som området kan give.
- Daghøjskolefag fx dansk, matematik og samfundsfag.

Som nævnt skal højskolen være en aktiv del af lokalsamfundet, og et sted folk har et bevidst og positivt forhold til. Et sted hvor man kan blive inspireret, udfordret og modtage viden - her kommer ideen om 'dannelse' ind. Skolen kan i forlængelse af den tanke tilbyde foredrag,

koncerter, teaterforestillinger, udstillinger m.m. Højskolen skal være med til at rette fokus på de ressourcer området rummer, samt hvordan man kan bruge dem positivt.

Succeskriterier:

- antal elever
- at skolens elever både kommer fra lokalområdet, men også 'udefra'
- at skolen oplever en tilstrømning af elever, der på eget initiativ ønsker ophold på skolen
- at der opbygges et dynamisk forhold mellem skole og nærmiljø i forhold til projekter, undervisning og foredragsrækker.
- at højskolen får profileret dens særegenhed i forhold til andre højskoler.
- at højskolen bliver en del af det forskningsmiljø, der er omkring integration

Organisering:

Etableringen af højskolen kan inddeles i 4 faser: Planlægning, opstart, udvikling og konsolidering samt drift. Projektansvarlige er pt. en projektgruppe bestående af:

- Keld Albrechtsen, bestyrelsen Brabrand Boligforening
- Lars Bro, Afdeling 4, Brabrand Boligforening
- Ann Katrin Dybdahl, Naboskaberne Brabrand Boligforening
- Jens Møller, Boligforeningernes Fællessekretariat
- Lene Christensen, Beboer i afdeling 4.
- Lone Hedelund, Gellerup Bibliotek
- Gitte Krogh, Socialcenter Vest
- Abdi Rashid Sheikh,

I planlægningsfasen, som løber fra sommeren 2007 til sommeren 2008, skal der nedsættes en bestyrelse for højskolen (kræver loven). Der ansættes desuden en projektleder, der kan løbe projektet i gang og sikre samarbejdet med Testrup Højskole, Højskolernes Sekretariat, Aarhus Universitet og andre samarbejdspartnere om udvikling af konceptet. Projektlederen ordner således alt det administrative og arbejder med vedtægter, lokaler, fundraising og samarbejdspartnere. Projektlederen sørger også for at få synliggjort projektet, så der opbygges en bevidsthed omkring højskolen, dens profil og særegenhed – både i forhold til de kommuner der på sigt skal benytte tilbudet, kommende elever og lærerkræfter og i forhold til de miljøer, der arbejder med/forsker i/interessere sig for integration. Projektleder kan således sikre et bredt og forgrenet netværk omkring højskolen inden opstart.

Budget:

Budget for opstartsfasen (August 2007 – august 2008):

Ansættelse af projektleder i et år	400.000 kr.
Etablering af mindre kontor	30.000 kr.
Drift af kontoret (husleje, administration, kørsel, telefon, varme, el m.m.)	150.000 kr.
Konsulentbistand (fx Testrup Højskole)	300.000 kr.
Møder og servicering af bestyrelsen	20.000 kr.
Revision og evaluering	20.000 kr.

I alt	920.000 kr.
-------	-------------

Tidsramme/plan:

Overordnet tidsramme for Højskolen:

August 2007 – August 2008	Fase 1: Planlægning
August 2008 – August 2009	Fase 2: Opstart
August 2009 – August 2011	Fase 3: Udvikling og konsolidering
August 2011 -	Fase 4: Drift

Tidsplan for fase 1 – Planlægning:

August 2007	Ansættelse af projektleder
3. og 4. kvartal 2007	Etablering af kontor og bestyrelse, værdigrundlag og vedtægter udarbejdes, samarbejde indledes med relevante parter, detaljeret projektplan udarbejdes, gøre omverdenen og evt. samarbejdspartnere opmærksom på projektet/ideen.
1. kvartal 2008	Fundraising, samarbejdsaftaler med relevante parter udarbejdes, kommissorium for højskolen udarbejdes, markedsføring planlægges.
2. kvartal 2008	Markedsføring, udarbejdelse af budget, ansættelse af undervisere, lejekontrakt for lokaler.
3. kvartal 2008	Evaluering og revision af fase 1

Milepæle:

Milepælene er kvartalerne ovenfor.

1.8. Lokal lektiehjælp i de problemramte boligområder i Århus

1. Indsats

Et af problemerne i de problemramte boligområder i Århus er, at der er mange børn samlet på forholdsvis få kvadratmeter sammenlignet med de øvrige bydele. Dette gælder både "inde" i lejlighederne og "ude" i fællesområderne. Derfor kan det være svært for disse børn at få den nødvendige ro til at lave lektierne og dermed følge med i skolen. Mange af børnene får endvidere heller ikke tilstrækkelig støtte i hjemmet, fordi forældrene har sociale problemer, eller fordi forældrene er nydanskere, som har begrænsede dansk kundskaber.

Derfor er der behov for, at der etableres lokal lektiehjælp i en række af boligforeningernes afdelinger. I lektiehjælpen, som fx kan indrettes i en lejlighed, vil der være frivillige voksne til stede om eftermiddagen, som kan hjælpe børnene med lektier og andre ting. Områdets beboerrådgivere/aktivitetsmedarbejdere bliver tilknyttet som tovholdere.

Lektiehjælperne etableres i samarbejde med Ungdommens Røde Kors i Århus og Dansk Flygtningehjælp i Århus.

2. Tidsramme

Etableringen af lektiehjælp påbegyndes i 2008 og projektperioden vil løbe over en 4-årig periode.

3. Organisation

Der etableres en projektstyregruppe bestående af:

- En repræsentant fra boligforeningernes fællessekretariat
- To beboerrådgivere med erfaringer fra lektiehjælpsinitiativer
- En repræsentant fra skoleforvaltningen/SSP
- En repræsentant fra hver af samarbejdspartnerne – Ungdommens Røde Kors og Dansk flygtningehjælp

4. Mål

Målet er, at alle problemramte boligområder har etableret en lektiehjælp med udgangen af 2011.

5. Succeskriterier

- At alle problemramte boligområder har etableret en lektiehjælp med udgangen af 2011.
- At der i hver lektiehjælp dagligt kommer minimum 10 børn
- At der til hver lektiecafe er tilknyttet et korps på minimum 10 voksne frivillige
- At der i hver lektiehjælp arrangeres minimum to årlige studieture/ekskursioner

6. Milepæle

2007:

- Nedsættelse af styregruppe
- Etablering af lektiehjælp i et af områderne
- Rekruttering af frivillige – herunder semesterstartskampagne på universitetet
- Reklame/markedsføring af lektiehjælpen

2008:

- Etablering af lektiehjælp i to af områderne
- Årlig evaluering
- Rekruttering af frivillige – herunder semesterstartskampagne på universitetet
- Reklame/markedsføring af lektiehjælpen

2009:

- Etablering af lektiehjælp i to af områderne
- Rekruttering af frivillige – herunder semesterstartskampagne på universitetet
- Reklame/markedsføring af lektiehjælpen
- Årlig evaluering

2010:

- Etablering af lektiehjælp i to af områderne
- Rekruttering af frivillige – herunder semesterstartskampagne på universitetet
- Reklame/markedsføring af lektiehjælpen
- Årlig evaluering

2011:

- Etablering af lektiehjælp i et af områderne
- Årlig evaluering

7. Detaljeret budget

Etablering af én lektiehjælp i en 4-årig periode:

Etablering af lektiehjælp (indbo, pc'ere m.m.)	50.000 kr.
Administration,	40.000 kr.

kommunikation/markedsføring, planlægning m.m. i boligorganisationen	
Forplejning af børnene, studieture og udflugter m.m.	45.000 kr.
Rekruttering af frivillige	30.000 kr.
Evaluering og revision	5000 kr.
I alt	170.000 kr.
Etablering og drift af 8 lektiehjælp	1.360.000 kr.

1.9. Aktiv kunst for alle

Indhold:

De udsatte boligområder har ikke kunst i det offentlige rum i samme omfang som andre bydele i Århus. Det har været et ønske fra en del beboere og afdelingsbestyrelser, at der bliver rettet op på denne skævhed. Derfor er der som en del af helhedsplanen afsat midler til at en eller flere kunstnere med deltagelse af lokale beboere kan udforme et kunstværk, som passer ind i boligområdet. Alternativt kan beboerne vælge i stedet at arrangere en række koncerter eller andre kulturelle arrangementer, som kan skabe liv i boligområdet og styrke det sociale fællesskab.

Det er ikke et mål i sig selv at få flere skulpturer eller koncerter i de udsatte boligområder. Målet er, at give beboerne nogle nye og anderledes oplevelser gennem aktiv deltagelse i planlægningen og udformningen af kunsten. Derigennem kan der skabes mere liv i områderne, en øget selvtillid og stolthed blandt beboerne og nye sociale netværk, der kan arrangere fremtidige kulturelle aktiviteter i områderne. Samtidig kan kulturelle arrangementer bidrage til at "åbne" områderne for andre mennesker og dermed nedbryde nogle af de fordomme, som findes om disse områder.

Kunst i en bred forstand kan dermed bidrage til at gøre boligområderne til mere levende og åbne bydelsområder.

Det vil ikke give mening at diktere bestemte former for kulturelle aktiviteter, idet der kan være forskellige behov i de forskellige områder, og fordi det bliver lokale kræfter i boligområdet, som skal være primus motor ifm. aktiviteterne.

Borgerportalen kan med fordel indgå i kommunikationsindsatsen/markedsføringen.

Tidsramme:

Aktiviteterne igangsættes i 2008 og kører i en 4-årig periode til og med 2011.

Organisation:

Der nedsættes en lokal styregruppe i hvert boligområde, som er ansvarlig for planlægningen og gennemførelsen af arrangementerne i eget boligområde. Derudover nedsættes der en overordnet styregruppe bestående af én repræsentant fra hver af de lokale styregrupper og fællessekretariatet. Den overordnede styregruppe skal koordinere aktiviteterne, således at der ikke afholdes koncerter samtidigt osv.

Da en del af aktiviteterne skal målrettes de unge beboere, skal denne gruppe være repræsenteret i de lokale styregrupper.

Mål:

Målet er,

- at der arrangeres minimum et kulturelt arrangement i hvert af boligområderne
- at arrangementerne styrker de sociale netværk i - og i mellem - boligområderne
- at områderne åbnes for andre end beboerne, så fordommene kan nedbrydes

Milepæle for 2008:

- At der nedsættes 4 lokale styregrupper
- At der arrangeres 2 kulturelle aktiviteter
- At den overordnede styregruppe nedsættes
- At der kommunikeres via borgerportalen og andre medier om arrangementerne
- At arrangementerne evalueres ultimo 2008

Budget:

Der afsættes en pulje på 2 mio. kr. til kulturelle aktiviteter i de udsatte boligområder. Den lokale styregruppe udarbejder en projektbeskrivelse og ansøger om midler hos fællessekretariatet, som administrerer puljen.

1.10. Flere frivillige og ledere

Indsats:

Boligforeningerne vil gerne skabe flere fritidstilbud til børn og unge i de problemramte områder. Selve fritidstilbuddene gør det imidlertid ikke alene – der er også brug for flere frivillige voksne til at danne nogle gode rammer omkring disse fritidstilbud. Det er derfor vigtigt, at flere unge og voksne – ikke bare fra de problemramte boligområder men også fra byens øvrige områder - rekrutteres og uddannes til at engagere sig i dette vigtige arbejde. Der vil derfor blive igangsat et rekrutterings – og uddannelsesprogram, som vil være målrettet de problemer og udfordringer, som man vil møde som frivillig leder i et udsat boligområde.

Initiativet vil blive gennemført i samarbejde med DGI, DIF og Idrætssamvirket i Århus.

Tidsramme:

Initiativet iværksættes foreløbigt for 2 år i perioden 2008-09 med mulighed for forlængelse.

Organisation:

Der etableres en styregruppe bestående af repræsentanter fra de medvirkende parter. Projektet forankres i idrætsorganisationerne, der er ansvarlige for den daglige drift. Der ansættes to projektledere (en kvinde og en mand) til at varetage rekrutteringen og uddannelsen.

Mål og succeskriterier:

Målet er, at flere unge og voksne rekrutteres og uddannes som frivillige ledere, der kan virke i de idrætsklubber/foreninger, som har tilknytning til de udsatte boligområder.

De konkrete mål for projektperioden er,

- At der rekrutteres 100 nye ledere (heraf halvdelen under 30 år)
- At der uddannes 75 af disse ledere
- At der etableres et samarbejde med de relevante idrætsforeninger

Milepæle:

- At der nedsættes en styregruppe bestående af de deltagende parter
- At der ansættes en projektleder
- At rekrutteringsindsatsen planlægges i detaljer
- At uddannelsesindsatsen planlægges i detaljer
- At der igangsættes en rekrutteringskampagne i hele Århus
- At uddannelsesforløbet igangsættes
- At forløbet evalueres

Budget for en 2-årig periode:

Løn til 2 projektledere (ca. 30 timer ugentligt)	1.250.000 kr.
Projektforberedelse og ledelse	100.000 kr.

Afholdelse af kurser	150.000 kr.
Markedsføring og kommunikation	150.000 kr.
Husleje	200.000 kr.
Drift af kontor m.m.	100.000 kr.
Regnskab og evaluering	50.000 kr.
I alt	2.000.000 kr.
Finansiering:	
Idrætsorganisationerne	1.000.000 kr.
Helhedsplanen	1.000.000 kr.

1.11. Tekstilværksteder

Indsats:

Der efterlyses i mange afdelinger et tilbud målrettet mod kvinderne, der ofte er meget bundet til deres lejlighed og derfor har et svagt socialt netværk. Én af de aktiviteter som erfaringsmæssigt kan tiltrække disse kvinder, er et tekstilværksted, hvor de kan beskæftige sig med forskellige former for håndarbejde. Gennem håndarbejdet og den fælles interesse kan kvinderne etablere netværk og sociale kontakter – og derudover kan tekstilværkstederne på længere sigt også være udgangspunkt for andre tilbud rettet mod målgruppen som fx uddannelse, job m.m.

Derfor etableres der tekstilværksteder i de boligområder, hvor der er et behov. Værkstederne kan på sigt indgå i et fælles netværk på tværs af boligområder og bydele.

Tidsramme:

Tekstilværkstederne etableres over en 4-årig periode fra 2008 -2011.

Organisation:

Der etableres en lokal styregruppe i boligområdet for hvert af tekstilværkstederne. Den lokale boligorganisation er hovedansvarlig for værkstedet, som drives af frivillige i samarbejde med de boligsociale medarbejdere samt evt. personer i jobtræning. Der etableres en netværksgruppe på tværs af Århus for de frivillige og medarbejdere, som arbejder med tekstilværkstederne – ligesom der på sigt vil være mulighed for at værkstedernes brugere mødes og udveksler erfaringer.

Førstnævnte netværksgruppe er ansvarlig for den årlige fællesudstilling.

Mål og succeskriterier:

Hensigten er at styrke det sociale netværk mellem kvinder i de problemramte boligområder.

- At der etableres tekstilværksteder i 8 boligområder
- At værkstederne ugentligt benyttes af minimum 20 kvinder
- At værkstederne styrker kvindernes sociale netværk på tværs af alder og etnisk tilhørsforhold – og dermed bidrager positivt til integrationen
- At værkstederne på sigt danner udgangspunkt for andre tilbud – fx uddannelse og jobs – til brugerne
- At der én gang årligt afholdes en fælles udstilling med eksempler på værkstedernes produktion

Milepæle:

Milepælene for projektet er,

- At der i boligorganisationerne informeres og rekrutteres frivillige initiativtagere samt evt. personer i jobtræning, som kan løbe værkstederne i gang
- At der igangsættes to tekstilværksteder årligt
- At der rekrutteres et tilstrækkeligt antal brugere
- At der tages initiativ til igangsættelse af andre tilbud til værkstedernes brugere

- At den årlige fællesudstilling afholdes
- At der senest i 2009 etableres et netværk på tværs af Århus
- At værkstederne evalueres årligt

Budget for drift af et værksted i 4 år:

Køb af udstyr og indretning af værksted	80.000 kr.
Eksterne undervisere	80.000 kr.
Drift (administration, regnskab, revision m.m.)	40.000 kr.
Formidling og evaluering	20.000 kr.
Ekskursioner og studieture	20.000 kr.
Diverse	20.000 kr.
I alt	260.000 kr.
8 værksteder i alt	2.080.000 kr.

Husleje finansieres af den pågældende boligorganisation.

1.12. "8210 – Rap and Dance Center"

Indsats:

På basis af rap- og dansemiljøet, der udgår fra Vestbyen i Århus under begrebet "8210" etableres et kombineret hus for social klubaktivitet for unge op til 18 år og et rap- og dansecenter for de ældre unge, der fortsætter med rap- og danseaktiviteter på mere professionel basis. Black top team, Alle Kinds (piger), Pimp-A-Lot og lign. grupperinger tilbydes hjemsted i huset sammen med rappere/dansere som Mo og Mo J, L.O.C., Johnson, USO, Marwan og Shadi.

Formålet er at sikre gode klubfaciliteter og dermed udfoldelses- og udviklingsmuligheder for unge fra de udsatte bydele. Det er vigtigt, at der skabes attraktive rammer for unge med interesse indenfor rap og street dance, så de kan udfolde sig i ungdomsklubregi i tæt kontakt med det mere professionelle miljø. Samtidig kan de mere professionelle opretholde en lokal base, der hvor de kommer fra, hvor de kan udfolde deres kreative evner i forhold til at skrive, komponere, udvikle og performe rap og street dance. Dermed kan brandet "8210" cementeres og yderligere styrkes, hvilket kan bidrage til at synliggøre nogle af de mange positive ressourcer i de udsatte boligområder.

8210 – Rap and Dance Center vil samtidig være et attraktivt sted at besøge for resten af landets og udenlandske rappere, musikere og dansere og således blive et center, der kan sætte sig spor internationalt og dermed blive et godt afsæt for de lokale unge i Århus til at tage springet ud på den internationale scene. Samtidig vil 8210 - Rap and Dance Center blive en investering, der kan give bedre jobmuligheder for de unge kunstnere og samtidig sikre driften af stedet.

Endelig skal centret ses som en styrkelse af indsatsen for at forebygge kriminalitet og misbrug, idet projektet øger fritidslivskapaciteten i Vestbyen i Århus, hvor kapaciteten i dag er langt under det gennemsnitlige i kommunen for op til 18-årige.

I forbindelse med forberedelsen af centrets bygningsmasse, tekniske forsyning, og øvrige faciliteter gennemføres en dialogproces med de unge kommende brugere, ligesom der gennemføres en relevant studietur til inspiration og erfaringsindhentning med deltagelse af forberedelses- og gennemførelsesudvalget, projektleder og konsulenter samt repræsentanter for brugerne.

Centret forventes at være døgnåbent for unge over 18 år på basis af delvis frivillige ledere eller ledere ansat i få timer. Det vil gøre det muligt for de unge at udøve musik og dans, og samtidig oppebære en indkomst, dels til dem selv og dels til driften af studiet.

På længere sigt, kan det komme på tale, at brugerne betaler en vis royalty af deres indkomster afledt af brugen af centret. Det kan blive én af de varige indkomster til at sikre driften af afdelingen for unge over 18 år.

Nyvirk Iværksætterrådgivning foreslås koblet til centret for at lære de unge at gøre en forretning ud af deres kunstneriske udfoldelser. Nyvirk er finansieret i anden sammenhæng.

Tidsramme:

Etableringen gennemføres i 3 faser:

1. 2008: Forretningspotentialitet for 8210 – Rap and Dance Centers professionelle del afdækkes, herunder lokalebehov, behov for udstyr etc. Samtidig udarbejder Århus Kommune lokaleprogram for den afdeling, der skal til at huse klubaktiviteterne for de op til 18-årige. I denne fase afklares samarbejdsform og organisation desuden, herunder partnerskab om byggeri mm.
2. 2009: Centret etableres på baggrund af forretningsplan og samlet lokaleprogram.
3. 2009, 1. oktober: 8210 – Rap and Dance Center indvies og overgår til drift med basis i en varig bestyrelse afspejlende partnerne bag etableringen og centrets brugere.

Projektet overgår til normal drift ultimo 2010.

Organisation:

Der etableres et forberedelses- og gennemførelsesudvalg bestående af Århus Kommune B&U samt Kulturforvaltningen, Boligselskabet Præstehaven, herunder projektet Outsiders2Insiders, Boligforeningernes Fællessekretariat, evt. ekstern investor, sammen med op til 4 deltagere fra det professionelle 8210-miljø. Der trækkes desuden på erfaringer fra danseværket, kulturhus Århus og Opgang 2. Der ansættes en projektleder til at sikre fremdriften i projektet.

Mål:

At etablere et internationalt anerkendt træfpunkt for udfoldelse af ungdomskultur, herunder rap og street dance samt anden performance med titlen: "8210 – Rap and Dance Center" i Århus målrettet unge fra de udsatte boligområder.

Succeskriterier:

I løbet af det første år:

- At 80 unge under 18 år anvender Centret til at træne og udvikle deres rap- og dance performance.
- At 80 unge over 18 år anvender Centret til at træne og udvikle deres rap- og dance performance.

Milepæle:

1. oktober 2008: Færdigt koncept foreligger, herunder konklusion om, i hvilken udformning, projektet kan realiseres, herunder med realiseringsplan, organisation og plan for finansiering.

1. januar 2009: Udbud af byggeopgave afsluttet, evt. i form indgået aftale om partnering. Der indarbejdes social klausul i kontrakten med byggeentreprenør.

1. oktober 2009: Centret er opført (evt. eksisterende lokaler ombygget), tekniske faciliteter etableret og klar til brug. Driftsorganisation er tilvejebragt.

1. 1. marts 2010: Centrets bygninger mm er endelig overdraget driftsorganisationen og sat i fuld drift.

Budget:

Fase 1:	DKr.	Dkr.
Projektledelse, 1. december 2007 – 30. september 2008:	600.000	
Ekstern konsulentbistand vedr. rap- og street dance, forretningsplan og lokaleprogram	175.000	
Husleje og kontorhold	85.000	
Studietur	50.000	
Projektudgifter til forberedelse og gennemførelsesudvalg	25.000	
I alt fase 1:	935.000	
Fase 2:		
Projektledelse, 12 mdr.	720.000	
Forberedelse af udbud/indgåelse af partnerskabsaftale	100.000	
Gennemførelse af byggeri	8.000.000	
Teknisk forsyning vedr. husets anvendelse, møblering og udsmykning	800.000	
Indvielse	30.000	
I alt fase 2:	9.650.000	
Fase 3:		
½ Leder af professionel del af centret, overgang til normal drift, 15 måneder (kommunal drift af klub ikke medtaget)	295.000	
Drift: el, vand, varme og rengøring	93.750	
Husleje: afhænger af finansieringsform af investering på 10.585.000 kr. eller evt. markedspris 500 kvm. x 500 kr.	312.500	
Kontorhold og vedligehold af faciliteter	93.750	
Bestyrelse, møder samt diverse	31.250	
I alt Fase 3, inkl. 15 måneders drift	826.250	
Finansieringsforslag		
Fase 1:		
	Landsbygefonden	935.000
I alt		935.000
Fase 2:		
	Boligselskabet Præstehaven 1)	2.000.000
	Århus Kommune 2)	3.000.000
	EU's Regionalfond 3)	3.000.000
	Kulturministeriet 4)	1.650.000
	Private fonde 5)	
I alt		9.650.000
1) Investering, tilbagebetales via huslejen		
2) ÅKs klub inkl. rabat på stordrift		

3) Kan evt. opnås til Center inkl. andel til ÅKs udvidelse af klub kapacitet.		
4) Svarende til byggemomsen		
5) Egmont fonden kunne f.eks. Overvejes – private fonde holdes i baghånden såfremt EU tilskud ikke opnås.		
Fase 3:		
	Århus Kommune 6)	265.625
	Landsbyggefonden	560.625
I alt fase 3:		826.250
6) Inkl. fremtidig husleje, eks. anden drift, der overføres fra eksisterende klub.		

1.13. Borgerportal

Imageløft via borgerportaler og borgerjournalistuddannelse til udsatte bydele i Århus

Indhold:

Projektbeskrivelse for et samarbejde mellem Boligforeningernes fællessekretariat og Vestbybestyrelsen om etablering af en fælles portal for udsatte bydele med borgerstyrede bydelsportaler samt uddannelse af lokale borgerjournalister, -webredaktører og -fotografer.

Formål:

Projektets overordnede formål er, at:

- Skabe én samlet indgang til de udsatte bydele i Århus
- Skabe overblik over foreninger, aktiviteter m.m. i områderne
- Synliggøre områdernes ressourcer og de mange positive historier – og dermed skabe et imageløft til de udsatte bydele
- Uddanne primært unge fra områderne til borgerjournalister

Borgerportalens formål er således at skabe en platform for kommunikationen på tværs af foreninger, projekter, borgere og professionelle aktører i bydelene. Hver bydel har sin portal, og disse er bundet sammen i et fælles design og fælles struktur for en overordnet portal for udsatte bydele i Århus. Portalen skal skabe overblik over de aktiviteter, arrangementer og tilbud til borgere, som findes i bydelene. I forbindelse med etablering af hver portal gennemføres uddannelse af et antal borger-journalister, som sammen med borgerwebredaktører vil stå for formidling af informationer til og om bydelene.

Formålet er at forbedre de problemramte områders image, så der skabes et mere tidssvarende og nuanceret billede af boligområderne i folks bevidsthed. Ønsket er at ændre stemningen, så flere af de mange gode historier kommer ud til offentligheden. Det vil skabe en positiv indstilling til borgere med anden etnisk baggrund end dansk, og til de udsatte områder.

Borgerportalen kan både indadtil borgere i bydelen og udad i forhold til f.eks. borgere i resten af Århus, embedsmænd, politikere og pressen medvirke til pleje af bydelens image, og den kan formidle information og debat om de initiativer, der tages.

Formålet er desuden at anvende bydelens egne beboere som den aktive ressource i kommunikationen. Dette er i sig selv en god historie.

Den fælles side får arbejdstitlen www.ditaarhus.dk (evt. www.aarhusbydel.dk)

Borgerportalen drives og finansieres i en periode på 3,5 år i et samarbejde mellem Urban, Boligforeningernes Fællessekretariat, integrationsministeriet og Århus Kommune.

Baggrund for Århus Vest-projektet:

De fire fællesråd i Århus Vest (Brabrand, Gellerup, Hasle og Herredsvang) har opnået tilskud på 250.000 kr. fra Integrationsministeriet til et web- og uddannelsesprojekt for Århus Vest. Det opfylder bydelens egen strategi for borgerinddragelse.

Der er nedsat en Vestbybestyrelse, som er formelt ansvarlig for portalprojektet. Bestyrelsen består af formændene for de fire fællesråd. Projektholder og juridisk ansvarlig for portalprojektet i Århus Vest er Helle Hansen, formand for Gellerup Fællesråd og medlem af afdelingsbestyrelsen i Gellerupparken (afdeling 4, Brabrand Boligforening).

Ved at kortlægge og formidle foreninger, projekter, ressourcepersoner mv. vil portalen virke borgerinddragende, og såvel indadtil som udadtil vil bydelen opnå et imageløft, der kan øge ressourcerne yderligere.

Urbanprogrammets sekretariat har samtidig efterspurgt en kommunikationskanal til afløsning af www.urbanbydel.dk, der stopper i løbet af efteråret 2007. Urbanprogrammet har tilbudt at bidrage økonomisk til at sikre, at der genereres nyheder og kommunikation om Urbanprojekterne, der alle slutter med årets udgang.

Projektets integration i Fællessekretariatets indsats:

Projektet i Århus Vest er skrevet ind i Boligforeningernes fællesansøgning til Landsbyggefonden. Arbejdsgruppen bag Århus Vest-projektet har udarbejdet et koncept for borgerstyret kommunikation og uddannelse af bydelens egne borgere til at kvalificere og forankre denne kommunikation. Dette koncept kan igennem samarbejde med Fællessekretariatet forstærkes og indarbejdes i den helhedsorienterede indsats for alle udsatte bydele i Århus.

Portalen vil kunne starte med en bydelsside for Århus Vest, idet der her allerede er gjort en række forberedelser.

Endvidere kan Fællessekretariatet anvende portalen som en del af sin kommunikationsplatform ved at have en side ligesom bydelsportalerne. På den måde kan Fællessekretariatet undgå at bruge mange ressourcer på at opbygge og vedligeholde en selvstændig hjemmeside.

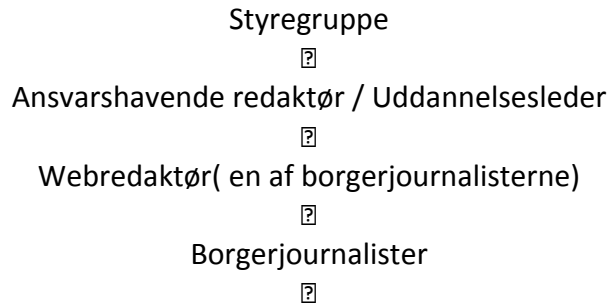
Organisering:

Der etableres en fælles styregruppe for det integrerede projekt, bestående af repræsentanter for alle bydele og Fællessekretariatet. Styregruppen har det overordnede ansvar for projektets anlæg, drift, økonomi og evaluering. Styregruppen vedtager struktur for den overordnede portal, for de enkelte bydelsportaler samt for de uddannelsesforløb, der skal sikre stabile og kvalificerede bemandede af de enkelte bydelsportaler.

Styregruppen ansætter et koordinerende personale, men det er et bærende princip, at de enkelte bydelsportaler er borgerstyrede og agerer selvstændigt, dog efter retningslinjer, som er vedtaget for den samlede portal.

Styregruppen ansætter én ansvarshavende redaktør, som er ansvarlig for driften af portalen og de enkelte bydelssider. Redaktøren ses gerne som en journalist/kommunikationsuddannet med erfaring i udvikling af hjemmesider og med undervisnings erfaring.

Organisationen vil få denne struktur:

Der kan blandt borgerjournalisterne udpeges "webredaktører", som er ansvarlige for én bydelsside. Der ansættes endvidere på deltid en central uddannelsesleder for at sikre kvalitet og kontinuitet i uddannelserne (evt. den ansvarshavende redaktør). Undervisningen foretages bl.a. af professionelle kommunikationsmedarbejdere og journalister, som er ansat i boligforeningerne, men også af uddannelseslederen og eventuelt af eksterne undervisere.

Borgerjournalisterne kan undervises sideløbende med, at de deltidsansættes på en portal. Borgerjournalisterne aflønnes med f.eks. 2.000 kr. månedligt, så de ikke kan anses for professionelle, men heller ikke for udelukkende frivillig arbejdskraft, og således at der sikres konstant fremdrift i projektet. Borgerjournalisterne skal bestå kursusdelen for at kunne fortsætte arbejdet på portalen.

Indhold:

Der etableres en overordnet portal, der belyser generelle emner og fakta i den helhedsorienterede indsats, samt orienterer om de helhedsorienterede projekter i de udsatte bydele i Århus. Samtidig etableres borgerportaler for hver af de bydele, der omfattes af Fællessekretariatets indsats. Det er op til styregruppen at afgrænse geografien for hver bydel. Fællessekretariatets egen kommunikationsplatform etableres som en af under-portalerne.

Hver bydelsportal har eget domæne og eget "liv", men brugeren kan fra hver portal bevæge sig ind på den overordnede portal, eller hoppe til andre bydelsportaler, som ligger på samme hjemmeside. Denne struktur svarer til eksempelvis www.urbanbydel.dk, som fungerer med eget domæne, men som også er en del af Århus Kommunes portal.

Hver borgerportal skal give synlighed, identifikation og kendskab i forhold til de ressourcer og aktiviteter, der findes i områderne. Portalen skal have en koordinerende funktion og skabe netværk mellem organisationer. Den skal indeholde alt, hvad der er relevant i forhold til området og være aktuel. Dette kræver, at der konstant lægges information ud, og at det er vedkommende. Derfor skal portalen bemannes med en lønnet redaktør, men skrives af borgerjournalister. Hver bydelsportal tilbyder borgerne et elektronisk nyhedsbrev. Borgerportalerne indeholder desuden søgbare databaser over bl.a. foreninger og ressourcepersoner, og man kan søge på tværs af bydelene.

Portalen indeholder desuden et intranet, der skal fungere som redskab for Fællessekretariatet, bestyrelsen, projektdeltagere mv. Der kan efter behov og økonomi oprettes andre faciliteter på portalen – afstemninger, blogs mv.

Alle engagerede borgere kan søge om at blive borgerjournalist og modtage et kursus i journalistik, fotografi og webredaktion. Uddannelsen til borgerjournalist vil i nogle tilfælde kunne fungere som en forskole til anden uddannelse inden for f.eks. kommunikation.

I uddannelsen vil vi gøre brug af de erfaringer, som Danmarks Journalisthøjskole høstede i 2003-2005, hvor der blev gennemført en diplomuddannelse i journalistik for etniske minoriteter. Portalen skal være dansksproget, dog evt. med generelle tekster på flere sprog. Den kan indeholde informationer om institutioner, foreninger, projekter, idræt, kultur, handel, erhverv, job, uddannelse, Århus kommune etc. og nyheder fra Fællessekretariatet vedrørende indsatsen i de udsatte bydele i Århus.

Portalen skal være bindeled imellem borgere, foreningerne, de mange frivillige og den professionelle indsats. Aktive borgere inddrages i projektets opgaveløsning, så samarbejdet imellem de mange aktører forbedres igennem et øget kendskab til hinanden. Samtidigt skal uddannelsesdelen sikre, at der til stadighed er frivillige nok til at arbejde med webinformation og sikre, at bydelens frivillige opkvalificerer sig inden for IT og kommunikation.

Målgrupper:

Portalen skal knytte bydelens borgere, organisationer, arbejdspladser og offentlige instanser tættere sammen.

- Hovedmålgruppen er bydelens borgere. Borgerne skal kunne identificere sig med portalens linje – dette sikres ved, at driften er borgerstyret, og at der ikke forekommer indblanding fra myndigheder mv. Da aktørerne på portalen rekrutteres blandt bydelens egne borgere, vil der også være optimale muligheder for identifikation. Et mindretal i bydelen forstår ikke dansk, men får gerne deres nyheder fra familie mv. Men da det i praksis er umuligt at vedligeholde en meget omfattende og nyhedsorienteret portal på flere sprog, vil der udelukkende blive kommunikeret på dansk.
- Sekundære målgrupper: Stor-Århus og resten af landet er vigtige delmålgrupper, idet vi har erfaret, at viden om det multikulturelle miljø og de arbejdsmetoder, som de mange projekter i de udsatte bydele bruger, er efterspurgt. Den overordnede portal vil være stedet, hvor alle skal kunne hente information om den helhedsorienterede indsats, og der kan ligge artikler om multikulturelle samfund, ghettodannelser, sociale forhold, iværksætterier mv.
- Målgruppe for uddannelsesdelen:
  - frivillige borgere, blandt andet unge og repræsentanter for projekter i bydelen. Vi vil fremme en ligelig fordeling af kønnene i udvælgelsen.
  - foreningsaktive. Vi vil også her fremme en ligelig fordeling af kønnene i udvælgelsen.

Mål:

- At der 1. januar 2008 er etableret en borgerportal for de udsatte byområder og bydelsportalen www.aarhusvest.dk samt en side for fællessekretariatet
- At der 1. juni 2008 er etableret bydelsportaler for hver af de udsatte bydele
- At 10 aktive er uddannet til borgerjournalist pr 1. januar 2008
- At der i alt i projektperioden og pr år uddannes 40 borgerjournalister

- At portalen pr. 1. januar 2009 har mindst 500 antal dagligt besøgende (unikke besøg)
- At portalen pr. 1. januar 2009 har mindst 400 modtagere af nyhedsbreve
- At portalen pr. 1. januar 2010 har reklamer på siden som en del af finansieringen

Tidsplan:

Forår 2007	Research, workshop i Århus Vest, etablering af styregruppe
Efterår 2007	Anlæg af overordnet portal, bydelsportal for Århus Vest, portal for fællessekretariatet samt uddannelse af borgerjournalister
Forår 2008	Anlæg af øvrige portaler
Efterår 2008	Uddannelse af nye borgerjournalister + midtvejsseminar med aktive borgere
Forår 2009	Koncept for nye indtægter (sponsor, reklamer)
Efterår 2009	Uddannelse + igangsættelse af reklameindhold
Forår 2010	Brugerundersøgelse af portalen
Efterår 2010	Evalueringsrapport + struktur for kommende år

Budget 2007 og 2008-2011 (se detaljeret budget i bilag 5):

2007	600.000 (finansieres af INM: 250.000 kr., Urban: 100.000 kr. og Fællessekretariatet: 250.000 kr).
2008-2011	Årligt . 800.000 (finansieres af Fællessekretariatet: 700.000 kr. og Århus Kommune: (anslået) 100.000 kr.)

Erfaring fra et tidligere webprojekt:

Konceptet for webprojektet i Århus Vest bygger delvist på erfaringer fra et nu afsluttet IT projekt i Urbanregi, "IT-løft i Urbanområdet, Tousgårdsladen" (2003-2004). Den afsluttende rapport fra dette webprojekt viser, at det ikke var nogen udelt succes. Især var der problemer med en stabil og kvalificeret bemanning af hjemmesiden.

Det nye portalprojekt lægger derfor vægt på:

- Der skal være et budget, der dels sikrer en kvalitativ anlægsfase og en lønnet drift i mindst tre år efter anlægsfasen.
- Der skal sikres en rekruttering af medarbejdere, der er motiverede og som kan fastholdes ved hjælp af mindre aflønning. Det er et afgørende punkt for hele projektet, at der til stadighed er nok, der vil uddannes og arbejde på portalen, men ud fra vores kendskab til personer i projekter, foreninger mv. vurderer vi dette som realistisk.
- Der skal i driften være en journalistisk leder af projektet.
- I projektets afsluttende år analyseres mulighederne for at skabe indtægter til portalens drift, eksempelvis i form af offentlig støtte, kommercielle indtægter og sponsorater.
- Den stigende anvendelse af internettet blandt udsatte bydeles borgere fortæller os, at den nye portal vil få en langt større gennemslagskraft i dag. Vi har ikke målt internetanvendelsen i bydelen sammenlignet med resten af landet, men vi vurderer den til at være stort set på højde med resten af landet. Beboere af anden etnisk herkomst end

dansk benytter blandt andet internettet til kommunikation (internet-telefoni, chat, msn og mail) og til at søge nyheder om forhold i deres hjemlande.

Til slut nogle få oplysninger om de aktive, der har båret Århus Vest-projektet frem:

Arbejdsgruppen i Århus Vest

Arbejdsgruppen, som har forberedt og opnået økonomisk støtte til Århus Vest-projektet, består af:

- Lars Bro, Nærpolitiet Brabrand,
- Helle Hansen, Gellerup Fællesråd,
- Asger Martiny, projektleder IT for folket
- Hhv. Rasol Taba og Khalid Jaghnoune, IT-guideforeningen
- Birger Agergaard, freelance journalist og webudvikler
- Hhv. Helle Slipsager og Sonja Mikkelsen, Urbanprogrammet

Samarbejdspartnere i Århus Vest:

De fire Fællesråd for Brabrand, Gellerup, Hasle og Herredsvang, IT-guideforeningen, projekt IT for folket, Hasle og Gellerup Biblioteker, Nyvirk, Brabrand erhvervsforening, Socialcenter Vest (og dermed Gellerupmodellen), Urbanprogrammet og Boligforeningernes Fællessekretariat.

Budget: Se bilag 6.

1.14. Boligbold

Indhold:

Der arrangeres en fodboldturnering kaldet "boligbold" én gang årligt, hvor afdelinger på tværs af hele Århus spiller fodbold mod hinanden. Turneringen er til at starte med målrettet mod børnene – både piger og drenge.

Formålet med turneringen er at styrke samarbejdet på tværs af boligområder, og på den måde skabe grobund for fremtidige aktiviteter på tværs af boligafdelinger og boligområder. Herunder også på tværs af afdelinger med mange sociale problemer og afdelinger med få sociale problemer.

Derudover er formålet også, at styrke de sociale netværk internt i boligområdet, idet dannelsen af lokale fodboldhold kan bringe beboerne sammen på kryds og tværs af boligområdet. Det kan danne grobund for andre initiativer i fremtiden.

Turneringen kan med fordel arrangeres med hjælp fra de aktive og frivillige ledere, som uddannes i samarbejde med idrætsorganisationerne (1.11. "Flere frivillige og ledere").

Der vil også være mulighed for at indgå et samarbejde med fx AGF, med henblik på at nogle af de professionelle spillere kan deltage i turneringen og på den måde skabe noget positiv opmærksomhed.

Turneringen afholdes i et af boligområderne.

Tidsramme:

Der afholdes én årlig turnering i en 4-årig periode fra 2008-11.

Organisering:

Der nedsættes en styregruppe bestående af:

- Frivillige fra boligområderne
- 2 fra projektet "flere frivillige og ledere"
- 1 fra idrætssamvirket Århus
- 2 beboerrådgivere
- 1 fra fællessekretariatet/kreds 5

Styregruppen er overordnet ansvarlig for turneringen og sørger for at etablere et samarbejde med de lokale afdelingsbestyrelser, beboerrådgivere m.fl.

Der vil blive etableret et samarbejde med Århus Kommune mht. brug og leje af baner m.m.

Mål og milepæle:

Målet er,

- At der afholdes én turnering årligt
- At der i 2008 nedsættes en styregruppe

- At der i 2008 iværksættes en kommunikationsstrategi med henblik på at gøre alle beboere opmærksomme på turneringen
- At den første turnering i 2008 evalueres

Budget:

Budget for afholdelse af én turnering:

Planlægning, servicering af styregruppe m.m.	10.000 kr.
Kommunikation/markedsføring	25.000 kr.
Leje af baner, faciliteter m.m.	20.000 kr.
Præmier og særlige aktiviteter målrettet børnene ifm. turneringen	25.000 kr.
Diverse udgifter	15.000 kr.
Evaluering og revision	5.000 kr.
I alt	100.000 kr.
I alt for 4 turneringer	400.000 kr.

1.15. Beboeraktive på tværs

Indhold:

Der er mange aktive i beboerdemokratiet i de århusianske boligafdelinger, som er optaget af boligsociale spørgsmål. Mange af dem gør et stort arbejde i deres egen afdeling, men en del af dem, skal trække læsset selv for at få projekter m.m. op at stå. Derfor etableres der et århusiansk netværk for beboeraktive med særlig interesse for det boligsociale arbejde. Her kan man udveksle erfaringer og hente inspiration til sit daglige arbejde. Derudover kan netværket bidrage til at skabe et bedre overblik og en mere sammenhængende indsats i Århus.

Netværksmøderne vil bestå af fyraftensmøder, temaaftener med relevante oplægsholdere samt enkelte ekskursioner og studieture.

Tidsramme:

Netværket etableres i 2008 og kører 4 år til og med 2011.

Organisation:

Der etableres en styregruppe bestående af 4 aktive beboerdemokrater fra forskellige århusianske afdelinger. Styregruppen planlægger møderne og aktiviteterne. Fællessekretariatet vil fungere som sekretariat for styregruppen og hjælpe med de praktiske ting.

Mål:

Målet er:

- At skabe et netværk for de aktive beboere, som er engageret i boligsocialt arbejde, og derigennem udvikle det boligsociale arbejde i Århus
- At skabe et overblik over de boligsociale tiltag, der foregår i de enkelte afdelinger
- At få et overblik over de frivillige kræfter i boligområderne, som kan være med til at igangsætte kommende aktiviteter

Succeskriterier:

Succeskriteriet i 2008 er:

- At der deltager minimum 20 personer i hvert møde
- At minimum 50 forskellige personer deltager i løbet af året
- At der minimum arrangeres en ekskursion/studietur

Succeskriteriet i 2009 er:

- At der deltager minimum 30 personer i hvert møde
- At minimum 70 forskellige personer deltager i løbet af året
- At der minimum arrangeres en ekskursion/studietur
- At der gennemføres en midtvejsevaluering

Succeskriteriet i 2010 er:

- At der deltager minimum 40 personer i hvert møde
- At minimum 80 forskellige personer deltager i løbet af året

- At der minimum arrangeres to ekskursioner/studieture

Succeskriteriet i 2011 er:

- At der deltager minimum 50 personer i hvert møde
- At minimum 100 forskellige personer deltager i løbet af året
- At der minimum arrangeres to ekskursioner/studieture
- At der gennemføres en slutevaluering

Milepæle:

2008:

Styregruppen nedsættes

Der reklameres for netværket i alle boligorganisationer

Der indkaldes til det første møde

Programmet for 2008 fastlægges

Der arrangeres en ekskursion/studietur

2009:

Programmet for 2009 fastlægges

Der reklameres for netværket i alle boligorganisationer

Der arrangeres minimum en ekskursion/studietur

Der gennemføres en midtvejsevaluering

2010:

Programmet for 2010 fastlægges

Der reklameres for netværket i alle boligorganisationer

Der arrangeres minimum to ekskursioner/studieture

2011:

Programmet for 2011 fastlægges

Der reklameres for netværket i alle boligorganisationer

Der arrangeres minimum to ekskursioner/studieture

Der gennemføres en slutevaluering og gøres status mht. netværkets fremtid

Budget:

Budget 2008-2011 (4 år)

6 årlige fyraftens/temamøder med ca. 50 deltagere:	
Forplejning	49.400 kr.
Honorar til eksterne oplægsholdere (halvdelen af møderne)	90.000 kr.
Kommunikation (reklame for netværket m.m.)	30.000 kr.
Ekskursioner/studieture (busleje, forplejning m.m.)	120.000 kr.
Evaluering og revision	20.000 kr.
I alt	309.400 kr.

1.16. Evaluering og revision af helhedsplanen

Efter afslutningen af helhedsplanens gennemførelse i 2011, skal hele forløbet evalueres af en ekstern aktør. Desuden skal der foretages en halvvejsvaluering ultimo 2009.

Derudover skal der udføres revision og udarbejdes et afsluttende regnskab.

Til disse formål afsættes 200.000 kr. i helhedsplanens budget.